

Pro diaspora

nr. 5, mai 2010

CITIȚI LUNAR REVISTA

Prima revistă despre și pentru migranții din Republica Moldova.

Dacă doriți să obțineți revista „Pro Diaspora”, contactați asociațiile moldovenilor din străinătate sau/și din Republica Moldova.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Associazione Moldova (Italia, Trento)

Președinte – Vitalie Rotaru
Tel.: +393282055415
Email: ass.moldova@yahoo.it

Associazione Moldava „Speranța” (Italia, Torino)

Președinte – Elena Putina
Tel.: +393298870001
Email: associazione_speranza@hotmail.it; elenaputina@hotmail.it

Asociația AMICI (Italia, Venetia)

Președinte – Iurie BOJONCĂ
Vicepreședinte – Oleg Josanu
Tel.: +39 3297044651
+39 3807321603
Email: asociatia.amici@libero.it
oleg.josanu@libero.it

Assomoldave (Italia, Roma)

Președinte – Tatiana Nogailic
Tel.: +393294754598
Email: assomoldave@gmail.com
Reporter „Pro Diaspora” – Victor Druță
Email: drutavictor@yahoo.com
<http://unmoldoveanlaroma.blogspot.com>

Asociația culturală Basarabia din Torino

Președinte – Larisa Olărescu
Tel.: 3478027187
E-mail: loramold_onlus@yahoo.it

Asociația moldovenilor din Austria

Președinte – Olga Petrovsky
Tel.: +436505209409
Email: olga.petrovsky@yahoo.com

ARBS „Basarabia” (Spania)

Președinte – Marcel Macarie
Tel.: +34669108208; +34667884091;
+34930014812
Email: arbs@madrid.com;
secretariat@basarabia.es;
marcel.macarie@basarabia.es

Asociația Femeilor Moldave (Portugalia)

Președinte – Natalia Seculteanu
Tel.: +35925891220
Email: natalia_liga_mold@sapo.pt

Centrul Cultural Moldav (Portugalia)

Președinte – Oleg Boghenco
Vicepreședinte – Larisa Vulpe
Tel.: +351966485107
Email: raisa5691@yahoo.com

ACUM Belgia

Președinte – Vitalie Luca
Tel.: +32486540314;
Email: lucavitalie@gmail.com
Vicepreședinte – Viorel Bichir
Tel.: +32485796794
Email: bikirvio@gmail.com

Asociația Moldovenilor din Belgia „Noroc”

Președinte – Igor Aramă
Vicepreședinte – Aurica Uscov
Tel.: +3265567852; +32497171035
Email: info.noroc@skynet.be

Connexions Moldavie (Franța)

Președinte – Violeta Grițcan
Tel.: +33672909012
Email: vigritcan@yahoo.fr
<http://www.connexions-moldavie.fr>

COMUNISON RC (Marea Britanie)

Președinte – Serafim Florea
Tel.: +447703016947
Email: info@comunison.net,
floreserafim@pro-diaspora.com

REPUBLICA MOLDOVA

AO Asociația Mediatică „Pro-Diaspora”
Președinte – Ștefan Florea
Tel: +37369112516
E-mail: stefanflorea@ymail.com,
florestefan@pro-diaspora.com

Asociația Presei Independente (API)
Director executiv – Petru Macovei
Tel./Fax: +37322220996
E-mail: api@api.md

Ne puteți citi și pe www.pro-diaspora.md și www.pro-diaspora.com

VĂ PUTEȚI ABONA LA REVISTA PRO DIASPORA

la oficiile din Republica Moldova ale SA Moldpresa și ÎS Poșta Moldovei!

Indice de abonare pentru Pro Diaspora - 32055

„Nu prețurile sunt mari, salariile sunt mici”

Cu un salariu minim de 1100 de lei, cetățenii R. Moldova plătesc prețuri comparabile cu cele din Occident pentru produse alimentare și pentru întreținere. În acest număr, vă propunem să vedeți, prin comparație, care sunt veniturile și cheltuielile lunare ale europenilor și moldovenilor plecați peste hotare și ale celor rămași acasă.

Cum sunt prețurile în Europa și cum sunt la noi, ce venituri au europenii și ce salarii avem noi... Salariul moldovenilor este de circa 34 ori mai mic decât cel al angajaților din Luxemburg, care ocupă prima poziție într-un clasament realizat de Federația Angajatorilor Europeni (FedEE).

Un nivel relativ similar cu cel din R. Moldova al salariului minim se înregistrează în țări ca Muntenegru (55 euro) și Ucraina (68,21 euro). În România salariul minim este de 140,64 euro.

De exemplu, în Portugalia salariul minim pe economie este de 475 euro iar în Cehia 306 euro. Cu toate acestea, o bună parte dintre europeni se plâng că salariile pe care le iau abia dacă le ajung pentru a se descurca. Ce ar trebui în acest caz să facă moldovenii care, la salariile pe care le au, plătesc prețuri comparabile cu cele din Europa la toate produsele și serviciile? Pe alocuri moldovenii chiar le fac concurență europenilor la plata serviciilor comunale, la produse alimentare sau îmbrăcăminte. De exemplu, întreținerea unui apartament cu trei camere costă în Europa în medie 75 de euro pe lună, iar în R. Moldova – de la 25 de euro, în lunile de vară, până la 60 de euro, în sezonul de încălzire.

Îmbrăcămintea costă la noi mai scump decât în Europa. Or, un european își poate cumpăra o pereche de cizme la un preț de la 3 până la 300 de euro, în timp ce în R. Moldova, încălțăminte de iarnă mai ieftină de 30 de euro nu găsești. Singurul lucru ieftin pe care îl avem în republică sunt brațele de muncă.

Experți au și răspunsuri la situația creată – nu coșul minim de existență este problema, ci salariul.

LILIANA PAVEL,
redactor

6 EVENIMENT

Marius Lazurcă:
„România nu e mentorul, ci partenerul Republicii Moldova”

„Lufthansa” a lansat cursa săptămânală regulată Munchen-Chișinău-Munchen

Garanția de 500 de euro solicitată de România pentru eliberarea vizelor „nu este o politică a UE”

Gata cu pașapoartele obișnuite

8 IN DEEP

Moldova, fără low-cost

10 INTERVIU

Vlad Filat: „La 15 iunie vor începe negocierile privind liberalizarea regimului de vize”

14 ISTORIE DE SUCCES

Din pasiune pentru lemn

16 SOLIDARITATE

Suntem europeni și punctum

18 ABC-UL AFACERII DE SUCCES

Bani pentru business... încă un hop!

20 PORTRET DE SAT

Ciorești, satul din inima codrilor

23 COMUNITATE

Aleea Moldovenilor din Mestre

24 „IDILE” PARIZIENE

La Villeneuve-Saint-Georges viața moldovenilor este legată cu ață

26 LA NOI ȘI LA EI

Salarii moldovenești la prețuri europene

Anton și Catinca câștigă bani în Italia

Cum e să trăiești în Cehia

Pentru a supraviețui în Londra ai nevoie de cel puțin 500 de euro

Muncitorii din Spania sunt „mileuristas”

Câștigăm și cheltuim în portugheză

Venitul moldoveanului ajuns la muncă în Grecia

36 ISTORIE DE SUCCES

Vittorio – moldoveanul de la Paris

38 UTIL

Imigrarea în Italia – cum, unde, când...

40 CREDINȚĂ

Înalt Preasfințitul Mitropolitul Iosif: „Copii și tineri sunt cei care vor fi mâine stâlpii bisericii lui Hristos”

41 PRIVIREA

Sărbătoarea focului la Valencia

42 OPINII

Diaspora are nevoie de o Agenție de Stat pentru protecția migranților

44 CULTURA

Nicolai Lilin, scriitorul din Bender

REDACȚIA REVISTEI

COORDONATORI DE PROIECT:

Serafim Florea (Marea Britanie)
Petru Macovei (Republica Moldova),

REDACTOR-ŞEF: Dumitru Lazur

REPORTERI: Diana Lungu (R. Moldova),
Olesea Tanaşciuc (Portugalia), Victor Druță,
Ludmila Cearcă, Larisa Pojoga, Iurie Bojoncă,
Larisa Olărescu (Italia), Marcel Macarie (Spania),
Violeta Grițcan (Franța), Nadea Hornet (Cehia)

DESIGN ȘI MACHETARE: Angela Ivanesi

MARKETING ȘI PUBLICITATE: Ștefan Florea,
Asociația mediatică „Pro-diaspora”
www.pro-diaspora.com

ADRESE PENTRU CORESPONDENȚĂ:

În Republica Moldova:
Asociația Presei
Independente (API)
str. București 77,
mun. Chișinău, MD-2012
Tel./Fax: +37322 220996
E-mail: api@api.md

În Marea Britanie:
COMUNISON RC, Suite 62
2 Lansdowne Row, Mayfair,
London, W1J 6HL
Tel.: +447703016947
Email: info@comunison.net,
florea@serafim@pro-diaspora.com

Retipărirea articolelor fără acordul redacției este interzisă.

Tipografia „Bons Offices”, mun. Chișinău, str. Iurie Gagarin, br.10.
Tiraj total: 10000 ex.

Revista „ProDiaspora” este realizată în cadrul proiectului „Migrants Diaspora Initiative for Media Enterprise (Migrants DIME)”. Proiectul este implementat în parteneriat de Asociația Presei Independente (API) din Republica Moldova și COMUNISON RC din Marea Britanie.

EC-UN Joint Migration and Development Initiative
United Nations / United Nations Development Programme Brussels Office
14 Rue Montoyer
Brussels 1000, Belgium
Tel. +32 2 235 05 50 Fax. +32 2 235 05 59
Email: jmdi.pmu@undp.be , Website: www.migration4development.org

Această publicație este realizată cu asistența Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații nu reflectă în niciun fel punctul de vedere al Uniunii Europene, OIM sau Organizației Națiunilor Unite, inclusiv PNUD, UNFPA, ICNUR și ILO, sau al statelor lor membre.

INFORMAȚII CONSULARE, doar în „Pro Diaspora”

Revista „Pro Diaspora” își dorește să fie mai aproape de cititorii săi. Și în ediția curentă publicăm răspunsurile la cele mai frecvente întrebări adresate de cetățenii R. Moldova operatorilor Centrului de Apel al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Numai în revista „Pro Diaspora” puteți afla informații din toate domeniile consulare.

● IARĂȘI CETĂȚEAN...

ÎNTREBARE: Cum pot redobândi cetățenia R. Moldova?

RĂSPUNS: Persoana care a avut anterior cetățenia R. Moldova o poate redobândi la cerere, cu unele excepții, păstrându-și, la dorință, cetățenia străină. Pentru redobândirea cetățeniei R. Moldova solicitantul trebuie să prezinte la misiunea diplomatică a R. Moldova din statul de reședință următoarele documente: a) cerere-chestionar; b) autobiografia; c) adeverință de la domiciliu despre componența familiei; d) bonul de plată a taxei de stat (10 dolari); e) fotografii de format respectiv; f) adeverință că nu deține cetățenia anterioară sau adeverință despre aprobarea renunțării la această cetățenie, cu excepția cazurilor prevăzute la art.16 alin. (1) („Persoana

care a avut anterior cetățenia R. Moldova o poate redobândi la cerere, păstrându-și, la dorință, cetățenia străină) și art.17 alin. (1) lit.g) (Cetățenia R. Moldova se poate acorda la cerere persoanei care a împlinit

vârsta de 18 ani și care pierde sau renunță la cetățenia unui alt stat, dacă o are, cu excepția cazurilor când pierderea sau renunțarea nu este posibilă sau nu poate fi rezonabil cerută); g) alte documente.

Termenul minim de examinare a cererilor și a propunerilor privind cetățenia R. Moldova este de trei luni și nu poate depăși un an. Termenul va începe să curgă din ziua în care au fost depuse toate documentele necesare acordării, redobândirii sau renunțării la cetățenia R. Moldova. Cererea și propunerile repetate în problema cetățeniei se examinează numai în cazul constatării unor circumstanțe esențiale necunoscute până atunci.

● PERMISELE DE CONDUCERE DE TIP VECHI, VALABILE ÎN STRĂINĂTATE

ÎNTREBARE: Permisele de conducere moldovenești (modelul anului 1995) au restricții de valabilitate pe teritoriile altor țări?

RĂSPUNS: Permisele de conducere de tip vechi (modelul anului 1995), eliberate în R. Moldova de către Direcția Înregistrare a Transportului și Calificare a Conducătorilor Auto, sunt valabile pentru conducerea mijloacelor de transport pe teritoriul altor state.

În 2009, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) a fost informat că unii cetățeni ai R. Moldova deținători de permise de tip vechi au avut probleme pe teritoriul Ucrainei. MAEIE a stabilit că acest model de permis nu are o

valabilitate administrativă, fapt confirmat prin poziția „valabil până la/valid until”, la care nu se notează nimic. Partea ucraineană a fost informată oficial despre problemele întâmpinate de către cetățenii R. Moldova, fiindu-i explicată situația cu privire la valabilitatea permiselor de conducere de acest model.

Dacă vă confrunțați cu problemele descrise mai sus, sunteți rugați să contactați Departamentul Afaceri Consulare al MAEIE (e-mail: consdep@mfa.md, tel. +373 22201048, +373 22 201047).

Foto: registru.md

● CUM OBȚII CERTIFICATUL DE NAȘTERE MOLDOVENESC PENTRU COPILUL NĂSCUT PESTE HOTARE

ÎNTREBARE: Ce acte sunt necesare pentru obținerea certificatului de naștere al R. Moldova în cazul nașterii copilului peste hotare?

RĂSPUNS: Pentru înregistrarea nașterii, solicitantul urmează să prezinte la ambasadă sau consulat, de regulă, următoarele acte: certificatul medical constatator al nașterii; certificatul medical constatator al nașterii, eliberat de către o instituție medicală privată sau de către un medic privat care a primit nașterea; hotărârea judecătorească privind constatarea faptului nașterii

copilului de către o femeie concretă; actele de identitate ale părinților copilului; actele de stare civilă ale părinților copilului (certificate de căsătorie, divorț etc.); alte documente, în funcție de caz.

Lista expusă nu este una exhaustivă. Pentru a afla exact de ce acte aveți nevoie, contactați ambasada sau consulatul R. Moldova.

● JUST MARRIED ÎN STRĂINĂTATE

ÎNTREBARE: Ce acte trebuie să prezint pentru înregistrarea căsătoriei în străinătate?

RĂSPUNS: Pentru înregistrarea căsătoriei, solicitantul urmează să prezinte ambasadei sau consulatului următoarele documente: declarația de căsătorie; actele de identitate ale viitorilor soți și copiile actelor; certificatele de naștere ale viitorilor soți (sau duplicatele certificatelor de naștere) și copiile certificatelor; certificatele medicale ce confirmă trecerea exa-

nului medical; certificatul privind starea civilă a persoanei (celibatar/celibatară, văduv/văduvă, divorțat/divorțată); actele ce demonstrează încetarea căsătoriei anterioare (certificatele sau duplicatele certificatelor de divorț sau de deces a soțului din căsătoria precedentă, hotărârile judecătorești privind divorțul emise în străinătate) și copiile acestora; documen-

tul ce confirmă dreptul cetățeanului străin la încheierea căsătoriei în conformitate cu legislația statului al cărui cetățean este (indiferent de locul înregistrării căsătoriei respective), eliberat de organul competent al statului străin. Eventual, imposibilitatea eliberării documentului în cauză va fi confirmată de autoritatea centrală a statului respectiv, competentă de înregistrarea actelor de stare civilă.

Lista expusă nu este una exhaustivă. Pentru a afla exact de ce acte aveți nevoie, contactați ambasada sau consulatul R. Moldova.

● FĂRĂ TAXĂ DE GARANȚIE

ÎNTREBARE: Se percepe taxa de garanție la introducerea pe teritoriul R. Moldova a automobilelor cu termenul de exploatare mai mare de șapte ani?

RĂSPUNS: Cetățenii care vor intra pe teritoriul R. Moldova pe un termen de până la șase luni cu mijloace de transport ale căror termen de exploatare depășește șapte ani, nu vor mai achita taxa de garanție. În acest sens, Parlamentul R. Moldova a adoptat modificările la Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de

pe teritoriul R. Moldova de către persoane fizice. Noile prevederi au intrat în vigoare la 30 martie 2010 și vor egala în drepturi cetățenii rezidenți cu cetățenii nerezidenți, care vor putea intra pe teritoriul R. Moldova fără a achita taxa de garanție pentru introducerea automobilelor cu un termen de exploatare mai mare de șapte ani.

SUNĂ LA CENTRUL DE APEL!

Centrul de Apel se află pe strada Alexei Mateevici, nr. 80 din Chișinău și lucrează de luni până vineri de la ora 8.00 până la 17.00. Pentru orice informație se poate suna gratuit de pe teritoriul R. Moldova la 080090990. La numărul de telefon +373 22 690990 pot apela cetățenii aflați în afara țării. Apelul este taxat cu tarif standard pentru țara din care se efectuează apelul. Solicitări se primesc și la adresa electronică callcenter@mfa.md Operatorii Centrului de Apel vă oferă informații în toate domeniile consulare.

Marius Lazurcă: „România nu e mentorul, ci partenerul Republicii Moldova”

„**R**omânia nu e mentorului, ci partenerul de nădejde al Republicii Moldova. Acest lucru este menționat și în Declarația comună semnată de președintele României, Traian Băsescu și președintele interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu”, a declarat ambasadorul României în țara noastră, Marius Lazurcă, pentru Jurnal TV.

„Vizita în România a domnului Mihai Ghimpu poate fi considerată drept un moment de cotitură, de consolidare – așa spune ireversibil – a parteneriatului nostru strategic. O dovadă definitivă este hotărârea părților de a formaliza sinergia lor într-o „Declarație comună privind instituirea unui parteneriat strategic între România și Republica Moldova pentru integrarea eu-

ropeană a Republicii Moldova”. Noi nu suntem mentorul Republica Moldova, ci partener de nădejde”, a spus Lazurcă.

Ambasadorul a precizat că Declarația semnată are o valoare politică semnificativă, dar mai ales cu o dimensiune pragmatică imediată. Ulterior, premierii celor două țări vor semna acorduri

de implementare a acțiunilor prevăzute în Declarație, a spus Lazurcă.

Oficialul român s-a referit și la redobândirea cetățeniei române de către basarabeni. „Redobândirea cetățeniei române presupune anumite drepturi, dar și obligații. Lucrăm într-un ritm foarte susținut, iar în acest

moment prelucrăm de la 5 până la 6 mii scrisori de intenție pe lună. Numărul acestora se vor dubla într-un răstimp rezonabil. Noi ne propunem ca durata, din momentul depunerii solicitării, până la momentul depunerii jurământului, să se desfășoare în luni și nu în ani”, a precizat Lazurcă.

Potrivit ambasadorului, România analizează cu toată seriozitatea posibilitatea renunțării la dova existenței unui depozit bancar în valoare de 500 euro și înlocuirea acestui document de tip bancar cu o declarație de răspundere. Pentru a obține viză românească, moldovenii trebuie să depună pe un cont bancar 500 de euro, ca să dovedească că pot supraviețui în spațiul unitar european.

JURNAL.MD

„Lufthansa” a lansat cursa săptămânală regulată Munchen-Chișinău-Munchen

La 23 aprilie a.c., operatorul național aerian al Germaniei „Lufthansa” a efectuat prima cursă pe ruta Munchen-Chișinău-Munchen.

Potrivit administrației aeroportului internațional Chișinău, zborul este operat cu aeronava CRJ-900. Începând cu 1 iulie, zborurile vor fi operate cu aeronava Airbus A319. Avioanele vor zbură regulat o dată pe săptămână.

Partenerul din Moldova este compania de stat „Air Moldova”, care a încheiat cu „Lufthansa” un acord code-share.

Noua cursă Chișinău-

Munchen a devenit cea de-a doua destinație, după Frankfurt, operată de „Air Moldova” pe teritoriul Germaniei și este rezultatul unei colaborări de durată cu „Lufthansa”.

Rezervările se pot face pe pagina www.lufthansa.com sau la telefon, precum și în casele de bilete „Lufthansa” în aeroporturi sau agențiile de turism din toată Moldova. Zborul durează 2 ore și 20 de minute. Un bilet costă începând cu 229 euro (all-inclusive).

INFOTAG/AZI.MD

Foto: mpinteractiv.ro, interet-general.info

Gata cu pașapoartele obișnuite

Ministerul Tehnologiilor Informaționale nu va mai elibera clasicele pașapoarte albastre începând cu 1 ianuarie 2011, când țara noastră va trece definitiv la sistemul de pașapoarte cu date biometrice.

Trecerea la pașapoartele biometrice nu va anula însă funcționalitatea celor obișnuite. "Pașapoartele non-biometrice, eliberate până pe 1 ianuarie și aflate în circulație, rămân valabile până la expirarea termenului acestora. Cetățenii care nu au nevoie de a ajunge în spațiul Uniunii Europene sau în statele unde pașaportul biometric este obligatoriu, pot să-l folosească pe cel obișnuit, până la expirarea valabilității acestuia", a explicat ministrul Tehnologiilor

Informaționale, Alexandru Oleinic.

Pașaportul biometric arată ca unul simplu, dar are implantat un cip, care conține, pe lângă datele obișnuite, amprentele digitale, grupa sanguină și fotografiile digitale ale cetățeanului. Pașapoartele biometrice vor fi valabile șapte ani, în timp ce pentru copiii de până la șapte ani – doar timp de trei ani. Totodată, copiii mai mici de 12 ani vor obține acest act fără a le fi luate amprente.

Deocamdată, nu se știe care va fi prețul unui astfel de act, acesta urmând a fi aprobat în toamnă, când vor fi instalate și aparatele de procesare a pașapoartelor biometrice la punctele de trecere a frontierei.

Pașaportul biometric este cel mai protejat document

pentru trecerea frontierelor, acceptat și recunoscut de către UE în procesul de migrație. În cazul în care este pierdut sau furat, pașaportul nu poate fi folosit de către o altă persoană.

Alexandru Oleinic a precizat că experții europeni care au vizitat țara noastră și au verificat implementarea acestor cerințe "au constatat că sun-

tem gata nu doar să producem astfel de pașapoarte, dar și să le gestionăm eficient". Trecerea la sistemul de pașapoarte cu date biometrice reprezintă una din condițiile Uniunii Europene pentru obținerea regimului de liberă circulație în acest spațiu.

ȘTIREA ZILEI

Garanția de 500 de euro solicitată de România pentru eliberarea vizelor „nu este o politică a UE”

Obligarea tuturor solicitanților de vize de a poseda suma fixă de 500 de euro nu este o politică a Uniunii Europene", a declarat într-un interviu pentru Info-Prim Neo Dirk Lorenz, ofițer politic al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Solicitat să spună dacă noul Cod al vizelor al Uniunii Europene, intrat în vigoare la 5 aprilie 2010, îi poate ajuta pe moldoveni să scape de garanția de 500 de euro pentru viza de intrare în România în calitate de țară-membră a UE și dacă această garanție este o cerință a României sau a UE,

Dirk Lorenz a declarat că obligarea tuturor solicitanților de a poseda suma fixă de 500 de euro nu este o politică a Uniunii Europene, ea urmând să fie calculată individual pentru fiecare persoană.

„În conformitate cu regulile UE, solicitanții de vize trebuie să demonstreze că po-

sedă mijloace minime pentru a acoperi costurile presupusei șederi în UE (și întoarcerea ulterioară în Moldova). Pentru a estima cuantumul mijloacelor minime de existență, fiecare stat membru indică o sumă zilnică de referință care ar trebui să reflecte costurile de trai în respectivul stat. Aceste sume NU sunt fixate de către UE. Mijloacele minime de existență necesare ar trebui, mai mult decât atât, să fie evaluate individual (adică luând în calcul durata, destinația și scopul călătoriei). Va rog să aveți în vedere că în acest moment România nu eliberează vize Schengen, ci

doar vize care permit titularului să călătorească exclusiv în România", a declarat pentru Info-Prim Neo Dirk Lorenz, ofițer politic al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Senatul României a respins, la începutul lunii februarie, un proiect de lege prin care cetățenii Republicii Moldova ar fi putut intra în România fără să facă dovada că dispun de 500 de euro pentru întreținere în perioada șederii în România. Nici Guvernul român nu a susținut proiectul.

INFO-PRIM NEO

Moldova, fără low-cost

Companiile avia low-cost întârzie să apară în Moldova din cauza fluxului redus de pasageri. Totuși, cetățenii R. Moldova, în special cei plecați peste hotare, solicită insistent guvernării să accelereze procesul de liberalizare a spațiului aerian și atragerea companiilor low-cost.

„Moldova este cea mai scumpă destinație de zbor din Europa. Zborurile la Chișinău sunt de câteva ori mai scumpe decât zborurile în orice alt stat european, inclusiv vecinii noștri – România și Ucraina sau statele din Balcani”, atrag atenția semnatarii asociațiile comunităților de moldoveni din străinătate.

Ei afirmă că prețurile la biletele avia „sunt de fapt o taxă indirectă impusă diasporei” și amintesc că „programul de guvernare al Alianței pentru Integrarea Europeană prevede atât liberalizarea pieței de transporturi aeriene, cât și atragerea în Moldova a companiilor low-cost, care operează în România și Ucraina deja de câțiva ani”.

„Prețurile la biletele avia ne forțează să venim mai rar acasă, să ne vedem copiii sau părinții bătrâni mai rar. În cel mai bun caz zburăm acasă prin România sau

plătim prețuri exorbitante. O familie cu un copil este nevoită să achite aproximativ 1200 de euro pentru a zbura spre Chișinău dintr-o capitală vest-europeană. Pe când, un zbor tur-retur de la Londra la Kiev sau la București poate fi ușor cumpărat la prețul de 100 de euro”, se mai arată în mesajul diasporei.

400-500 EURO PENTRU UN BILET

Pe bună dreptate, cursele din Chișinău sunt de două-trei ori mai scumpe decât cele din România și Ucraina, prețul biletului pentru majoritatea destinațiilor din țările Uniunii Europene (tur-retur) ridicându-se la 400-500 de euro. Noua conducere recunoaște că suntem cu mult devansați de vecinii noștri la acest capitol. România a liberalizat transporturilor aeriene, iar Ucraina se află pe ultima sută de metri în negocierile acordului de libe-

ralizare cu Uniunea Europeană, în timp ce Chișinăul nici nu a început aceste negocieri.

Potrivit Ministrului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Anatol Șalaru, în prezent, nu există careva bariere în venirea companiilor avia low-cost pe piața R. Moldova. Aceste companii însă nu și-au arătat interesul față de țara noastră, deoarece au nevoie de mai multe condiții pentru a activa, cum ar fi aeroporturi auxiliare, nave avia de capacități mari și desigur un flux mare de pasageri.

„Sperăm ca în Moldova companiile low-cost să intre din mai 2010. Ducem negocieri cu câteva companii, dar acestea mai studiază piața. Din cauza fluxului scăzut de călători, din cauza altor bariere, cum ar fi vizele, nu prea vor să vină la noi. Companiile low-cost nu pornesc la drum cu 20 de pasageri, ci cu minim 80% din locuri ocupate. În Moldova avem 800 de mii de călători cu avionul anual, adică 2500 pe zi, dintre care 50% se duc

Foto: corbis.com, dreamstime.com, scchu

în CSI și Turcia unde nu există liberalizare”, explică ministrul.

RISCURILE COMPANIILOR LOW-COST

Reprezentanții companiilor își motivează reticența prin faptul că piața moldovenească este mică și că, în fine, capacitatea Aeroportului Internațional Chișinău este de doar 800 mii de pasageri, astfel că low-cost companiile nu-și au rostul pe piața moldovenească.

„Companiile low-cost nu folosesc aeroporturile scumpe, ci serviciile unor aeroporturi cu taxe de până la 5 euro, pe când în Chișinău avem o taxă de 25 de euro, ceea ce influențează mult prețurile. Serviciile acestor companii nu includ alimentarea pasagerilor, transportul pasagerilor cu autobuzul până la navă etc. În plus, ei nu răspund de bagaje și nu dau nicio garanție că veți pleca la ora indicată pe bilet. Acestea sunt riscurile companiilor low-cost. Dar cetățenii au dreptul să aleagă”, explică Anatol Șalaru.

De cealaltă parte, directorul general al Aeroportului Chișinău, Roman Podcorațov, susține că biletele de avion sunt scumpe nu din cauza taxelor aeroportuare cât mai curând din cauza taxelor stabilite de companiile aeriene. Uneori acestea le depășesc de trei ori pe cele aeroportuare.

“

În R. Moldova activează două companii low cost: Air Baltica (zboruri spre țările baltice) și Meridiana (zboruri spre Verona și Milano). Venirea mai multor companii low-cost pe piața din R. Moldova, în opinia unor experți, ar face o concurență neloială companiilor autohtone. De aceea problema liberalizării pieței aeriene ar trebui să fie examinată în complex cu cea de acordare a unei susțineri din partea statului operatorilor aeriene locali.

800 mii

de pasageri anual -
capacitatea Aeroportului
Internațional
Chișinău

LOW COST LA MĂRCULEȘTI, CAHUL ȘI BĂLȚI

Deocamdată în R. Moldova activează două companii low cost: Air Baltica (zboruri spre țările baltice) și Meridiana (zboruri spre Verona și Milano). Venirea mai multor companii low-cost pe piața din R. Moldova, în opinia unor experți, ar face o concurență neloială companiilor

autohtone. De aceea problema liberalizării pieței aeriene ar trebui să fie examinată în complex cu cea de acordare a unei susțineri din partea statului operatorilor aeriene locali.

Anterior, Vitalie Marinuță, ministrul Apărării, a declarat că este examinată posibilitatea de a utiliza în calitate de aeroporturi pentru companiile low-cost cele din Mărculești, Cahul și Bălți. Premierul Vlad Filat este de părere că trebuie să fie identificați administratori de aeroporturi (potențiali investitori) care, în perspectivă, ar putea antrena aceste obiective în dezvoltarea business-ului de transport, de logistică și altele tipuri de business.

DIANA LUNGU

Costul, în euro, a unui bilet avia spre Milano

data	din București		din Chișinău
	Blue Air	Wizzair	
25 mai 2010	19,99	11.95	69

SURSA: booking.blueairweb.com, wizzair.com,
www.airmoldova.md (la data de 25 aprilie 2010)

Vlad Filat: „La 15 iunie vor începe negocierile privind liberalizarea regimului de vize”

Interviu cu **Vlad Filat**,
prim-ministrul Republicii
Moldova

Interviu de **DIANA LUNGU**
Fotografie de autor

- Domnule prim-ministru, în campania electorală vă propuneți drept obiectiv revenirea de peste hotare a cel puțin 100 mii de cetățeni și „convertirea” acestora în întreprinzători. Ce strategii de atragere a migranților acasă își propune noua guvernare?

- Din momentul preluării guvernării am promovat constant mesajul că tot ceea ce facem trebuie să aducă într-un timp cât mai scurt posibil efecte resimțite direct de către

cetățeni, astfel încât viața lor să cunoască o îmbunătățire. Este dacă doriți un crez al nostru, pe care-l urmărim cu sfințenie. Problema migranților moldoveni este una extrem de importantă pentru noi și, după cum bine știți, ne-am asumat conștient și responsabil rolul de avocați ai acestei categorii de cetățeni încă în perioada când ne aflam în opoziție. Acum, în calitate de prim-ministru, profit de orice ocazie pentru a discuta direct cu cetățenii noștri de peste hotare – fie în cadrul vizitelor pe care le am în diferite țări, fie la Guvern.

Foto: wikimedia.org

Acum, concret la întrebarea dvs. Noi suntem conștienți de faptul că moldovenii aflați peste hotare trăiesc, în marea lor parte, în democrații veritabile, în țări cu economii de piață funcționale, chiar dacă nu întotdeauna condițiile în care activează și nivelul lor de protecție sunt cele mai bune. Pentru noi este important ca acești oameni, venind acasă, să găsească condiții comparabile cu cele din țările în care se află acum: economie funcțională, reguli de joc clare, mediu de afaceri prietenos, democrație veritabilă, justiție independentă etc. Numai în aceste condiții ei vor putea investi, iniția afaceri, trăi alături de familiile lor și vor putea avea un nivel de viață prosper.

În primele 200 de zile de guvernare noi am pus bazele relansării țării. Am demarat importante reforme structurale, inclusiv ce țin de simplificarea procedurilor de inițiere a afacerilor și de raportare fiscală, am asigurat supraviețuirea țării în prima etapă, pentru că toată lumea știe cum am preluat-o, iar în a doua etapă am pus bazele relansării economice și acum avem deja la început de an o creștere economică de 2%. Am demarat importante reforme în justiție, inclusiv am inițiat lichidarea instanțelor specializate, care puneau o mulțime de bariere în calea antreprenorilor, am asigurat buna funcționare a instituțiilor democratice. Și apropo de reformă, ne bucură foarte mult faptul că efortul nostru a fost apreciat în plan internațional, la cel mai înalt nivel, Moldova

“

În primele 200 de zile de guvernare noi am pus bazele relansării țării. Am demarat importante reforme structurale, inclusiv ce țin de simplificarea procedurilor de inițiere a afacerilor și de raportare fiscală, am asigurat supraviețuirea țării în prima etapă, pentru că toată lumea știe cum am preluat-o, iar în a doua etapă am pus bazele relansării economice și acum avem deja la început de an o creștere economică de 2%.

fiind inclusă de către Banca Mondială în topul celor 10 țări reformatoare din lume. Toate aceste acțiuni urmează să dea efecte benefice într-un viitor previzibil, care vor fi resimțite de cetățeni. Atunci, vom putea să le spunem compatrioților noștri de peste hotare că au și în țară toate condițiile pentru a se afirma.

În context, nu pot să nu menționez că în scurt timp vom demara negocierile cu Uniunea Europeană pe marginea liberalizării regimului de vize. Finalizarea cu succes a acestui proces va facilita accesul cetățenilor noștri în spațiul comunitar.

- În ce măsură sunt condițiile economice de la noi atractive pentru moldovenii care muncesc în afara țării? Cum pot fi acestea îmbunătățite?

- În primele mai bine de 200 de zile de activitate noi am pus bazele revenirii la normalitate, dar nu spun că situația s-a

schimbat radical într-un timp atât de scurt. Unele schimbări sunt deja vizibile, dar 200 de zile, totuși, e un termen mult prea mic pentru a face bilanțuri, mai ales că suntem în faza în care avem multe proiecte în derulare. Efectele urmează să fie resimțite însă în perioada următoare.

Vă dau un exemplu, Moldova are nevoie de investiții în mediul rural, în agricultură. Este un domeniu practic neacoperit, dar de mare perspectivă. Aici, rolul conaționalilor noștri, care se află în prezent peste hotare ar putea fi unul foarte important. Micul business, dar și business-ul mijlociu, are perspective în Moldova, iar perioada post-criză oferă oportunități în acest sens. Moldovenii care în prezent se află peste hotare vor veni în țară cu noi cunoștințe, cu noi abordări. În marea lor majoritate ei trăiesc acum în democrații veritabile, în țări cu economii de piață funcționale, iar acea experiență pe care o dobândesc acolo este de neprețuit și ne va ajuta ulterior în edificarea unei veritabile economii.

Desigur, statul urmează să creeze condiții adecvate pentru ca cetățenii noștri să poată investi eficient. Urmează ca noi să asigurăm un mediu de afaceri prietenos, un sistem fiscal atractiv, să reducem birocratia și corupția. În acest sens se lucrează intens și sunt sigur că vor apărea și rezultate în cel mai scurt timp.

- Pornind de la un alt obiectiv reflectat în program dvs. electoral, vă propuneți să încurajați cetățenii să investească banii primiți de la rudele care muncesc peste hotare în mici afaceri care să genereze venituri noi. Cum

▷ poate fi implicată mai activ comunitatea moldovenească de peste hotare în viața economică a țării noastre?

- Cred că în acest sens avem nevoie de „o revoluție în mentalitate”. Știu că mulți dintre moldovenii aflați peste hotare au fost nevoiți să părăsească țara pentru că efectiv nu aveau cu ce-și întreține familiile. În toți acești ani, ei au trimis bani acasă, iar apropiații lor i-au folosit preponderent la consum. Criza financiar-economică mondială, care a lăsat fără locuri de muncă o mulțime de moldoveni aflați peste hotare, a demonstrat că această abordare nu a fost tocmai bună. În momentul în care de peste hotare au încetat să mai vină bani, unele familii sau pomenit exact în aceeași situație ca și atunci când apropiații lor au luat calea pribegiei. Dacă o parte din banii trimiși acasă de peste hotare ar fi fost investiți în mici afaceri, situația ar fi fost altă. Banii proveniți din reanimarea activităților economice s-ar fi întors ulterior la aceleași familii ale moldovenilor aflați peste hotare sub formă de salarii, pensii, indemnizații, alte plăți cu caracter social. Fiecare dintre noi trebuie să conștientizeze această situație și să acționeze în consecință.

- Cât privește implicarea diasporei în viața politică, alegerile parlamentare anticipate par inevitabile. Cum vor vota migranții moldoveni la următoarele parlamentare? Ia-

răși numai la misiunile diplomatice sau aveți alte soluții?

- Asigurarea dreptului constituțional de a alege în cazul cetățenilor noștri aflați peste hotare este o obligațiune pe care ne-am asumat-o încă în perioada când ne aflam în opoziție. Amplele campanii în susținerea dreptului de vot a cetățenilor aflați peste hotare, pe care le-am desfășurat în 2009, sunt o dovadă a seriozității intenției noastre de a rezolva problema respectivă. Guvernarea comunistă nu dorea ca moldovenii de peste hotare să poată vota, pentru că se temea că astfel vor pierde puterea. Voturile moldovenilor de peste hotare s-au dovedit a fi decisive în debarcarea comuniștilor de la putere.

Evident, după preluarea puterii, am avut grijă ca să fie create condiții pentru ca moldovenii aflați peste hotare să-și poată exercita dreptul de vot, așa cum prevede constituția. În prezent, se elaborează modificări la cadrul legislativ electoral în vigoare, una dintre problemele vizate fiind anume dreptul de a vota al moldovenilor aflați peste hotare. Vom soluționa această problemă și vom asigura respectarea drepturilor exact așa cum prevede Constituția.

- Moldovenii aflați peste hotare se întreabă când vor putea beneficia de regimul liber de vize?

- Am menționat mai sus eforturile pe care le-am depus constant în acest sens din momentul preluării guvernării. Am profitat

de acea deschidere fără precedent pe care o manifestă față de Republica Moldova organismele europene și am obținut un termen concret pentru începerea negocierilor privind liberalizarea regimului de vize – 15 iunie. Sperăm că procesul de negocieri va fi unul consistent, ne vom mișca rapid, astfel încât într-un viitor apropiat cetățenii noștri să poată călători în Europa mult mai liber și mai ușor decât în prezent.

- Crearea unui sistem specializat de asistență pentru soluționarea problemelor legate de reintegrarea emigranților la nivel local, de asemenea, figurează în programul de guvernare. Ce poate oferi statul, moldovenilor care intenționează să deschidă o afacere odată întorși în țară? În ce mod sunt aceștia protejați?

- Codul Fiscal prevede anumite facilități în acest sens, dar evident acestea trebuie extinse. Consider absolut logic ca cei care inițiază o afacere la prima etapă să beneficieze de anumite facilități, cum ar fi scutirea de impozite pentru primii ani de activitate, de exemplu. Dar este important și să fie eliminate controalele abuzive la agenții economici. Trebuie să recunoaștem că sistemul moștenit de la comuniști este unul total defectuos. Spre exemplu, noi avem câteva zeci de organe cu funcții de control, care evident înă-

Foto: gov.md

bușă orice inițiativă antreprenorială din start. De aceea, vom acționa în continuare în vederea reducerii birocrăției, corupției, protecționismului, iar concomitent vom depune eforturi pentru îmbunătățirea cadrului legal fiscal. Acele reforme pe care le-am demarat și de care am vorbit mai sus sporesc nivelul de protecție a celor ce inițiază o afacere.

- Intensificarea dialogurilor bilaterale cu statele unde se află comunități importante de cetățeni ai R. Moldova, este o prevedere a programului noii guvernări, dar și o doleanță a moldovenilor aflați peste hotare, în special a celor aflați în Italia, Marea Britanie, Grecia etc. Ce prognoze există în acest sens?

- Nu este doar o prevedere a programului de guvernare, ci și una din prioritățile noastre declarate. Am spus acest lucru cu diferite ocazii și voi afirma și acum: moldovenii care se află peste hotare urmează să beneficieze de drepturile lor fundamentale și de condiții adecvate de muncă și de trai. În acest sens se acționează în prezent. Spre exemplu, am discutat deja problema cu autoritățile ruse, țară în care se află sute de mii de moldoveni. Avem promisiunea părții ruse că în acest an va fi elaborat un

Serviciile consulare ar trebui reformate astfel încât să devină mai calitative și mai accesibile pentru cetățeni. Noi am întreprins deja unele acțiuni pentru a reduce numărul de probleme cu care se confruntă cetățenii moldoveni peste hotare. Spre exemplu, la inițiativa mea, a fost simplificată procedura de eliberare a pașapoartelor pentru moldovenii aflați peste hotare. Vom continua să acționăm în acest sens și mai departe.

Acord, care va reglementa problema migranților.

Problema migranților moldoveni peste hotare urmează să fie soluționată și în acest sens se vor depune eforturi în continuare. Cred că procesul va deveni mai dinamic după numirea noilor ambasadori într-un șir de state, lucru care urmează să se producă în curând.

- La congresul Asociației Comunităților Unite ale Moldovei de la Roma din 7-8 martie 2009 migranții au propus autorităților de atunci să creeze o instituție de stat specializată în problematica migranților. Ce părere aveți despre această propunere?

- Este o idee interesantă, care merită

tratată cu maximă seriozitate. Urmează să examinăm care sunt posibilitățile de ordin practic în acest sens.

- Una din problemele migranților este taxele consulare mari. Credeți că este posibil de redus aceste taxe?

- În genere, serviciile consulare ar trebui reformate astfel încât să devină mai calitative și mai accesibile pentru cetățeni. Noi am întreprins deja unele acțiuni pentru a reduce numărul de probleme cu care se confruntă cetățenii moldoveni peste hotare. Spre exemplu, la inițiativa mea, a fost simplificată procedura de eliberare a pașapoartelor pentru moldovenii aflați peste hotare. Vom continua să acționăm în acest sens și mai departe.

Din pasiune pentru lemn

Familia Manic din satul Stolniceni, raionul Hâncești a deschis acum un an o mică fabrică de mobilă, după ce au muncit ani în șir în Cehia.

Nimic nu este posibil fără muncă și sacrificiu. Soț și tată a cinci copii, Nicolae Manic își dorea o situație financiară bună pentru familia sa.

Motivat fiind și cu multă încredere în forțele proprii a luat drumurile străinătăților. A ajuns în Cehia în anul 1997. Un început greu pentru el, cu lipsuri și multă muncă. Entuziasmul și încrederea și-au spus cuvântul. "Simțeam că voi reuși. Intuiția îmi spunea să muncesc", spune Nicolae Manic.

Avea experiența de muncă, dar și de viață. Se angajase în Praga, la o fabrică

de mobilă, în calitate de lemnar, deși nu avea nicio legătură cu preocupările lui anterioare. A fost nevoit să învețe încetul cu încetul, atât tainele lemnăritului, cât și cele ale vieții departe de familie. Era un nou început pentru el, o nouă abordare. A muncit foarte mult. Și-a făcut din lemnărit o profesie. Un autodidact care a învățat singur să scoată la iveală frumusețea lemnului, prin multă răbdare și îndemnare.

CEL MAI MARE SPRIJIN – FAMILIA

Nicolae Manic crede că familia reprezintă cel mai mare sprijin și cea mai mare motivație. În scurt timp, a reușit să-și aducă lângă el soția Vera, care a lucrat cot la cot cu el, apoi, rând pe rând, pe cei patru feciori – Denis, Eugen, Alexandru și Ion. Acum doi ani a venit în Cehia și fiica sa Alina. Atunci când șapte oameni

încearcă să atingă același țel, reușita vine mai repede, iar efortul este cu siguranță mai mic. I-a învățat meseria și le-a pus în valoare talentul nedescoperit până acum. „E o meserie frumoasă”, spune Eugen Manic, adăugând: „Pe lângă satisfacție, lemnăritul ne aduce și un profit bun”.

BUCURIA UNUI VIS ÎMPLINIT

După 12 ani Nicolae Manic, soția sa și doi feciori au decis să se întoarcă acasă. Au cumpărat o clădire în satul natal, au achiziționat utilajul necesar și au deschis o mică afacere de familie. Eugen, Alexandru și Alina au preferat să muncească în continuare în Praga și să contribuie la afacerea familiei.

Mica fabrică de mobilă este un exemplu că visele pot deveni realitate chiar și într-o perioadă lovită de criza economică. Dacă ești harnic și priceput, atunci și criza te lasă în pace.

Cu multă perseverență, pasiune și mai ales oportunitatea de a face ceea ce le place au pornit pe drumul cel bun. Dau valoare maximă lemnului, oferind astfel produse de o înaltă calitate și design modern. Punctul lor forte îl reprezintă pasiunea și experiența de lucru în Cehia. “Nu se poate să nu reușești dacă faci totul cu multă pasiune”, spune Denis.

Piese de mobilier se fac în funcție de cerințele clientului și de spațiul în care trebuie amplasate. “Discutăm cu clienții noștri, le oferim sfaturi, ținem cont de

toate detaliile", ne mărturisește Alexandru. "Producem dormitoare, sufragerii, uși, baruri, scări, mese, scaune sau orice altceva își doresc clienții", precizează Ion.

Prețurile sunt accesibile, ele diferă în funcție de complexitatea lucrării. „Suntem în permanență în contact cu cerințele pieții. Asta pentru a cunoaște cât mai bine nevoile clienților noștri”. explică Nicolae Manic.

Muncesc foarte mult și pun suflet în ceea ce fac.

"Nu există bani câștigați ușor. Am deschis afacerea pentru că ne place ceea ce facem. Nu ne așteptăm la un venit mare în timp scurt, dar suntem siguri că efortul depus se va materializa", spune Denis.

Știu exact ce vor și care le sunt posibilitățile, dar cel mai important e că acum trăiesc bucuria unui vis împlinit.

NADEA HORNET, Praga

Fotografii din arhiva personală

Mica fabrică de mobilă este un exemplu că visele pot deveni realitate chiar și într-o perioadă lovită de criza economică. Dacă ești harnic și priceput, atunci și criza te lasă în pace. Cu multă perseverență, pasiune și mai ales oportunitatea de a face ceea ce le place au pornit pe drumul cel bun.

PUBLICITATE

TRANSPORT DE PASAGERI ȘI COLETE

CURSĂ REGULATĂ PRIN ROMÂNIA

tel.: (+40) 755459874 (România)

CHIȘINĂU

PRAGA

DIN CHIȘINĂU

Telecentru, Market „Victoria”
Miercuri, ora 10.00

(+373) 69177244 (Aurel)
(+373) 68277455 (Ion)

DIN PRAGA

Autogara „Florens”
Sâmbătă, ora 11.00

(+420) 608829623 (Aurel)
(+420) 776525866 (Ion)

Suntem europeni și punctum

Trăim în Europa și suntem europeni. Dar, totuși, suntem expulzabili. Anual sute de cetățeni moldoveni sunt expulzați din statele membre ale Uniunii Europene, în majoritatea cazurilor pentru încălcarea regimului de ședere pe teritoriul statelor respective.

Potrivit Ambasadei R. Moldova în Franța, în anul 2009 au fost înregistrate circa 100 de astfel de cazuri. Numai în luna martie, misiunea diplomatică a primit opt solicitări de expulzare pentru cetățeni moldoveni.

E și cazul artistului Adrian Receanu.

Adrian este muzician clarinetist moldovean, stabilit în Franța de zece ani. Din copilărie a studiat clarinetul mai întâi la Școala de muzică din Glodeni, iar apoi la Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”. După un an de studii la Academia de Arte din Chișinău, și-a continuat studiile muzicale în Franța, la Conservatorul Național Regional din Boulogne – Billancourt, fiind timp de trei ani bursier al guvernului francez. Actualmente, studiază Aranjamentul, Orchestrația și Compoziția la o școală specializată din Paris.

ANUNȚUL DESPRE EXPULZARE

Pe 11 martie Adrian a fost anunțat că trebuie să părăsească teritoriul Franței

până la 11 aprilie. Asta deoarece autoritățile franceze au refuzat să-i prelungească permisul de ședere pentru încă un an, având în vedere că este cetățean din afara spațiului comunitar european. Acest caz i-a indignat pe mulți francezi, dar și pe concetățenii noștri. Aceștia au reușit să adune pe una din rețelele de socializare de pe internet, un grup de forță "Soutien à Adrian Receanu" cu aproape 3000 de susținători. Prinși de valul de revoltă, ne-am alăturat și noi și am dat mesajul mai departe, în propriile noastre grupuri de prieteni. Astfel cauza lui Adrian Receanu a ajuns să fie susținută de numeroase personalități din domeniul artistic francez, el fiind implicat în diverse proiecte artistice, dar și de oameni simpli, revoltați de atitudinea autorităților franceze față de străini. Informații și susținerea lui Adrian Receanu au apărut în media franceză de la "TSF Jazz" până la revista "Le Canard enchaîné".

Imediat după ce a aflat vestea că trebuie să părăsească Franța, Adrian Receanu a depus o contestație, însă pentru

aceasta trebuia să plătească serviciile unui avocat, însă nu avea bani. Oamenii nu au rămas indiferenți, astfel pe 24 martie, colegii de breaslă a lui Adrian au organizat un concert de susținere cu participarea unor nume sonore ale peisajului artistic parizian, cum ar fi Rona Hartner, Sébastien Giniaux, Norig Gadji, Juliette Granier, Miléna Kartowski, Adrian Receanu cvintet, Iurie Morar, Eléonore Biezunski, Sarah Hirschmuller, Alexis Kune, Samuel Maquin. Bani adunați din costul biletelor au fost donați pentru apărarea lui Adrian. În sală arhiplină s-au reunit peste 350 de susținători francezi, comunitățile care cântă în mediul francez.

SOLIDARITATEA MOLDAVĂ

Asociațiile „Pro-Diaspora France” și „Connexions Moldavie” a organizat la rândul ei, pe 28 martie, un concert de susținere cu nume sonore, de data aceasta din peisajul artiștilor moldoveni stabiliți în Franța. Au fost prezenți pe scena Victoria Mahu, Sergiu Moisei, Valeriu Dascal, Sarah Laredo, Gheorghe Ciumașu și Adrian Receanu Cvartet cu Igor Ciobanu, Vlad Andronic și Romain Dalleine. Deși a fost organizat duminică după-amiază, concertul nu a reușit să adune mai mult de 50 de susținători, arătând, pentru a câta oară, „solidaritatea moldovenească” față de o situație, care i se poate întâmpla oricui.

Susținut de colegi și de admiratori ai creației sale și de oameni cu suflet mare Adrian Receanu a putut beneficia de serviciile unui avocat și, recent, a fost anunțat că autoritățile franceze îi vor acorda cartea de ședere pe încă un an.

VIOLETA GRIȚCAN, Paris

Fotografii de Marck Crocicchio

PUBLICITATE

Glorinal

Fiecare are nevoie de propria casă!

str. Zamfir Arbore, 15
tel: 29-50-29
www.apartamente.md

BANI PENTRU BUSINESS... ÎNCĂ UN HOP!

Revista „Pro Diaspora” și Centrul pentru Dezvoltarea Rurală (CDR) vor să vă ajute să faceți primii pași în afaceri. În ediția de astăzi, Vadim Codreanu, specialist dezvoltare afaceri CDR, ne explică care sunt sursele de finanțare ale afacerilor în R. Moldova.

TEXT de **DIANA LUNGU**

Criza economică, dar și lipsa de experiență a antreprenorilor a dus la închiderea multor afaceri în ultimul an. Pentru că nu știu unde să se adreseze și care sunt sursele de finanțare cele mai sigure și mai ieftine, moldovenii, de multe ori, se lasă păgubași și renunță la afacerile deschise sau la care doar visau.

Ideea despre finanțare pe care o au majoritatea întreprinzătorilor este de a acumula banii necesari pentru afacere din orice sursă, pe orice căi și cât mai ușor posibil. Din păcate, această abordare nu ține cont de faptul că obținerea banilor pentru afacere implică o mulțime de compromisuri.

De obicei, sursele financiare se împart în două categorii: interne și externe. Fondurile proprii și cele împrumutate de la persoanele apropiate reprezintă cel mai frecvent punct de plecare în cazul afacerilor mici și noi. Dezavantajul lor e că sunt limitate și frânează dezvoltarea afacerii.

CREDITELE BANCARE

Dată fiind conjunctura economică care a caracterizat evoluția economiei

moldovenești în perioada de tranziție, majoritatea întreprinzătorilor nu au dispus de rezerve suficiente și nici nu au avut întotdeauna posibilitatea sau curajul de a apela la credite bancare. Cu toate acestea, creditul bancar reprezintă o sursă principală de fonduri, în special pentru firmele mici și mijlocii. În cazul R. Moldova, accesul la credite pentru firmele noi sau de mici dimensiuni este dificil, rata dobânzii și comisioanele percepute de bănci fiind cel mai mare obstacol.

Pe de altă parte, și băncile sunt mai reticente la solicitările întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), mai ales dacă acestea sunt la faza de start up, adică de început. Și asta din cauza pachetului voluminos de acte pe care banca urmează să-l studieze pentru a stabili dacă clientul este eligibil, ceea ce nu este în avantajul lor. Iar pentru întreprinzători, întreaga procedură de pregătire a pachetului de acte se dovedește a fi costisitoare, depășind de cele mai multe

ori suma de 10000 de lei. Totuși, băncile sunt preferate pentru siguranța pe care o oferă clienților, cu o dobândă de 22-23%. Cu toate acestea, experții recomandă să fim foarte atenți la comisioanele percepute de bancă. De obicei se percepe comision la eliberarea împrumutului, pentru gestionarea anuală și pentru rambursarea prematură. În cazul în care se percep aceste taxe, se ajunge și la o dobândă (un cost real) de până la 30%. Totodată, mai sunt o serie de clauze contractuale de care trebuie să se țină cont. Nu trebuie de scăpat din vedere faptul că banca are dreptul să modifice rata dobânzii.

COMPANII DE MICROFINANȚARE

La mijlocul anilor 1990, în R. Moldova au apărut organizațiile de microfinanțare (instituții financiare nebankare care acordă împrumuturi IMM), ajungând peste 30 la număr în prezent. De obicei companiile de microfinanțare sunt mai flexibile cu analiza clienților. Pot beneficia de împrumuturi și foarte mulți antreprenori rurali care nu au istorii de antreprenariat sau de creditare. Companiile de microfinanțare analizează capacitatea de antreprenariat din alte perspective decât o fac băncile și pot oferi credite cu dobânzi mai mici clienților fideli.

Condițiile de bază sunt ca potențialul antreprenor să aibă careva cunoștințe de bază despre afacerea pe care vrea să o lanseze și să fie de origine din localitatea unde vrea să pornească afacerea (din considerentul că e mai greu să dezvolti o afacere într-o localitate în care nu cunoști oamenii). Un alt obstacol – gajul. Companiile de microfinanțare percep, de regulă, o dobândă de circa 25%.

FONDURI DE GARANTARE

Fondurile de garantare sunt instituții care oferă garanție pentru împrumuturi, contra unui preț desigur, pentru o anumită cotă-parte de risc. Deci, dacă vrei să împrumutați 100000 de lei, instituția respectivă asigură un fond de garantare de 70%, restul de 30 % îl asigurați din altă sursă. Totodată, veți fi întrebați despre sursele de venit formale și neformale pentru a putea demonstra că dețineți un capital cât de mic.

LEASINGUL

O altă metodă este leasingul care prevede împrumutul de utilaj. Dacă aveți nevoie de o combină sau un utilaj de fabricare a produselor făinoase, de exemplu, îl puteți procura prin leasing. Utilajul de care vă veți folosi va aparține de jure companiei de leasing. Nu vă rămâne decât să achiți un comision și îl răscumparați în câțiva ani. Dobânda de obicei este mai mică, dar în cazul în care nu puteți achita toată suma în termenii stabiliți, proprietar rămâne compania de leasing. Sigur iarăși va trebui să achitați o serie de comisioane de care trebuie să țineți cont și să întrebați înainte de a semna contractul.

PROIECTE EXTERNE

O altă sursă de finanțare accesibilă în R. Moldova este proiectele externe de finanțare ale organizațiilor internaționale (Banca Mondială, USAID, Soros, FIDA) pe care le puteți accesa doar prin intermediul băncilor. Creditele oferite sunt mult mai ieftine, dar au un anumit specific, de exemplu dezvoltarea sau revitalizarea spațiilor rurale. Nu sunt finanțate de obicei afaceri cu specific de producere a băuturilor alcoolice, medicamentelor etc. O oportunitate ar fi Proiectul de Investiții și Servicii Rurale faza 1 și faza 2

(RISP I și RISP II). Informații despre proiect găsiți la Agențiile de Dezvoltare sau Organizația de Dezvoltare a IMM pe lângă Ministerul Economiei. Ne vom referi la ele mai jos.

GRANTURI PENTRU TINERI

Pentru tinerii antreprenori de până la 30 de ani, Banca Mondială acordă granturi în valoare de 40% din suma totală a împrumutului ce nu depășește 300000 de lei. Banii se returnează în minim doi ani, maxim cinci ani și pot fi accesați prin intermediul Programului de reabilitare economică a tinerilor care este în derulare și în anul curent. Statul mai oferă un fond de garantare de 50-70% pentru tinerii antreprenori prin Organizația de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în dependență de domeniul de activitate.

PROIECTUL DE INVESTIȚII ȘI SERVICII RURALE, FAZA I (RISP I) – RESURSE REFINANȚARE

- ⇒ suma maximă: echivalentul a 500000 de dolari;
- ⇒ cofinanțarea beneficiarului: 20% din suma proiectului;
- ⇒ maturitate: maxim 7 ani;
- ⇒ rata dobânzii: flotantă (10,46%).

PROIECTUL DE INVESTIȚII ȘI SERVICII RURALE, FAZA II (RISP II)

- ⇒ suma maximală: echivalentul a 150000 de dolari;
- ⇒ cofinanțarea beneficiarului: 20% din suma proiectului, iar pentru companiile creditate pentru prima dată - 10%;
- ⇒ maturitate: maxim 15 ani cu perioadă de grație de maxim 3 ani.

PROIECTUL DE FINANȚARE RURALĂ ȘI DEZVOLTARE A ÎNTEPRINDERILOR MICI (FIDA I)

- ⇒ suma maximală: echivalentul a 500000 de dolari;
- ⇒ cofinanțarea beneficiarului: 10% din suma proiectului;
- ⇒ maturitate: maxim 5 ani cu o perioadă de grație de până la doi ani pentru proiecte în viticultură și pomicultură;
- ⇒ rata dobânzii: flotantă, 9,6% în lei moldovenești și 7,9% în dolari.

PROIECTUL DE REVITALIZARE A AGRICULTURII PRA (FIDA II)

- ⇒ suma maximală: echivalentul a 100000 de dolari;
- ⇒ cofinanțarea beneficiarului: 20% din suma proiectului;
- ⇒ maturitate: maxim 7 ani cu o perioadă de garanție de până la 3 ani pentru plantații multianuale;
- ⇒ rata dobânzii: flotantă, 8,65% în lei moldovenești și 6,5% în dolari.

CIOREȘTI, satul din inima codrilor

Comuna Ciorești este situată la 17 km de orașul Nisporeni. Așezată între dealuri acoperite de păduri, la prima vedere, ai impresia că intri într-o localitate pustie și ruptă de civilizație. Părerea ți-o schimbi imediat ce lași în urmă primul petic de pădure. Cu cât înaintezi, răsar casele mici, tipice regiunii de centru a țării, iar ulițele satului sunt acoperite de vocile copiilor. Binevoitori, cioresțenii ne-au explicat cum să ajungem la primărie - "tot înainte, coborâți la vale...", ne explicau oamenii rămași în sat.

Text de **DIANA LUNGU**
Fotografii de autor

Este greu de spus câte persoane din cei peste 4600 de locuitori ai comunei, care cuprinde și satul Vulcănești, sunt plecate peste hotare. Și asta deoarece, populația preponderent de etnie rromă din Vulcănești muncește sezonier în țările CSI.

Cioresțenii, în schimb, aleg Occidentul și merg acolo pentru perioade îndelungate. Potrivit primarului Valeriu Guțu, aproximativ 300-400 locuitori ai satului Vulcănești migrează periodic, în special în Federația Rusă. Cât privește cei plecați în țările Uniunii Europene, pentru perioade îndelungate, abia am numărat 150. Cu toate acestea, 35% din populația aptă de muncă a comunei este plecată din localitate.

CIOREȘTENII INVESTESC ÎN LIVEZI

Banii câștigați, inițial, în primii ani de migrație, erau investiți în lucrările de reparație a caselor sau în procurarea imobilelor în Chișinău. În ultimii ani, situația s-a schimbat,

cioresțenii preferând să-și investească banii în afaceri, "astfel încât banii să aducă bani", mai spune primarul. Cele mai multe investiții se fac în terenuri de pământ. Tot mai mulți cumpără loturile lăsate paragină. Cândva, satul Ciorești era recunoscut pentru viile și livezile sale de nuci și pruni. O dovedesc și suprafețele mari plantate în ultimul timp. Dacă acum doi ani, pe teritoriul satului, erau sădite doar 9 ha de livadă, în 2009, suprafața totală a depășit 50 ha.

Aspectul satului, spune primarul, s-a schimbat în ultimii ani. Apar garduri noi, case mai colorate după modelul european. Tot mai multe gospodării sunt conectate la Internet, iar pe străzile prăfuite apar tot mai multe mașini.

Pe de altă parte, spune Valeriu Guțu, "avem de pierdut din punct de vedere psihologic". Copiii rămași fără un părinte sau chiar fără amândoi, sunt cei mai afectați. Au plecat și mulți pedagogi, astfel că un profesor predă 2-3 materii diferite. Au plecat și cei trei medici din teritoriu, unul fiind de

Deși le este dor de părinți, copiii știu că aceștia au plecat pentru a le asigura un viitor mai bun

Cea mai mare problemă a satului este situația deplorabilă a drumurilor

zece ani în Grecia. În ograda fostului doctor se înalță o casă frumoasă, iar în edificiul de alături, spune primarul, va fi deschisă o farmacie. Proprietarul nu este acasă, doar muncitorii care lucrează de zor, ne-au spus că stăpânul e plecat la Chișinău, după materiale de construcție, cel mai probabil.

CERAMICA NEAGRĂ – CARTEA DE VIZITĂ A SATULUI

Gospodarul satului se străduiește prin intermediul proiectelor finanțate de Uniunea Europeană și nu numai să îmbunătățească condițiile de trai ale populației. “A fost construit apeductul care aduce sâtenilor apă potabilă în case, apoi, am început gazificarea gospodăriilor individuale. Avem conectate 60 de persoane, anul acesta încă 100-150 de persoane se vor conecta la gaze naturale. Instituțiile

publice sunt conectate deja toate la gaz. Străzile principale sunt iluminate. Amenajăm un stadion, am sădit un parc. Vrem să creăm condiții cetățenilor, mai ales tinerilor ca să nu plece, căci și satul nostru îmbătrânește la fel ca celelalte localități afectate de migrație”, povestește primarul comunei Ciorești.

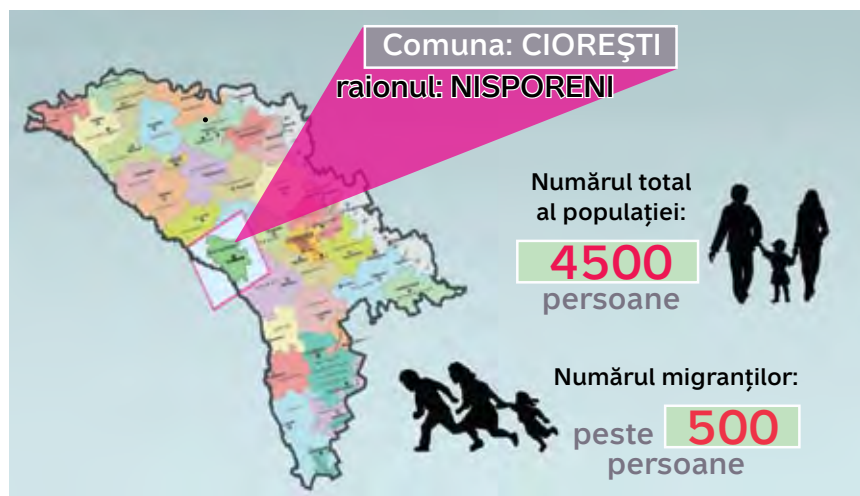
Cea mai mare problemă a satului, de altfel, tipică pentru întreaga țară, este situația deplorabilă a drumurilor. Cu toate acestea, ele nu știrbesc din frumusețea satului, dar îngreunează circulația, mai ales pe timp nefavorabil. “Nu pot accesa bani pentru drumuri, căci nu are impact transfrontalier. Dar, am pregătit un proiect pentru deschiderea unei școli de ceramică și a unui muzeu cu articole din ceramică și așa sper să obțin un grant și pentru reparația drumurilor”, explică primarul, mândrindu-se cu ceramica nea-

gră din localitate care doar la Ciorești se întâlnește și a devenit în timp cartea de vizită a localității.

“DECÂT ARGAT LA STRĂINI, MAI BINE ÎN ȚARA TA STĂPÂN”

Cât despre persoanele care nu sunt plecate peste hotare, acestea sunt antrenate în agricultură, fie pe propriile terenuri, fie pe cele ale migranților întorși acasă. Este și cazul familiei Ștefan și Larisa Josan. După cinci ani muncitori în Italia, capul familiei s-a întors acasă și cu banii agonisiți a cumpărat 5 ha de pământ pe care a plantat nuci și caise. Ca să-și ușureze munca, Ștefan Josan a cumpărat și un tractor pe care a învățat să-l conducă. Nu vrea să ne spună cât a investit în afacere, dar ne dă asigurări că a dat bani mulți, pentru că prelucrarea pământului, dar și pomii, necesită cheltuieli enorme. Bani investiti speră să-i recupereze în 6-7 ani. Deși pomii abia au dat în prima floare, s-a gândit ce va face cu recolta – fie va încheia contracte cu agenți economici din Federația Rusă, fie le va preda la punctele de uscare a fructelor.

Nu a apelat la creditele bancare pentru că sunt prea scumpe. Nici de subvențiile de stat nu beneficiază pentru că și pachetul de acte solicitat este destul de costisitor. Preferă să se descurce cu resursele proprii și se bucură că a putut oferi locuri de muncă la încă șapte locuitori din sat. Deși cheltuielile sunt enorme, iar ajutorul din partea sta-

Cu banii adunați peste hotare, Ștefan Josan și-a cumpărat un tractor

Zinaida Ghimp ar chema toți migranții acasă, dar este conștientă că fără banii câștigați peste hotare este greu să te descurci în țară

Gheorghe Guțu a deprins meseria de sudor în Italia, iar cu banii câștigați acolo a deschis un atelier de tâmplărie în Ciorești

▷ tului lipsește cu desăvârșire, Ștefan Josan ne spune că nu mai vrea să se întoarcă în Italia.

“Acasă te trezești tot la șase dimineața, dar ești stăpân pe pământul tău. De ce să vină nemții sau turcii să ne cumpere pământul și să ne învețe cum să-l prelucrăm, când putem fi gospodari la noi acasă, pe pământul nostru”, ne explică Ștefan.

“AȘ CHEMA TOATĂ LUMEA ACASĂ”

Zinaida Ghimp este o fire energică și optimistă, un spirit mereu creativ, gata pentru ceva nou. Cu toate acestea, nu a putut munci în Italia mai mult de doi ani. Deja avea deschis acasă un bar, în centrul satului. A plecat să adune bani ca să mai deschidă un magazin, să mai repare ceva prin casă. Zis și făcut. Recunoaște că dacă ar mai fi avut ceva bani în plus ar mai fi deschis câte ceva, poate o florărie sau poate o gheretă unde să vândă legume.

“Eu aș chema toată lumea să vină acasă și să deschidă o afacere, dar lipsa susținerii îi sperie pe unii. În sat ai ce deschide, un magazin de uz casnic sau unul de flori sau de legume”, ne spune Zinaida Ghimp.

Gheorghe Guțu, în schimb, cât a muncit în Italia a mai deprins o meserie. Acolo a învățat să sudeze. A muncit cinci ani pe târmuri străine și s-a întors acasă să facă

ce știe mai bine, chiar dacă avea actele în regulă pentru încă doi ani. A deschis un atelier de confecționare a geamurilor și a ușilor, atât din lemn, cât și din metal. Pe viitor intenționează să deschidă și o uscătorie de lemn. Așa s-ar reduce și cheltuielile sale, dar ar scădea și prețul final pentru clienți. Pentru asta are nevoie de 60 mii de euro, bani pe care încă nu-i are. La credite nici nu se gândește, pentru că sunt prea scumpe.

“Fiind în Italia, am observat că începătorii au privilegii, cel puțin un an sunt scutiți de impozite. La noi din prima zi trebuie să achiți impozite. Asta e cea mai mare problemă și nu suntem protejați de stat. Nu avem credite mai ieftine sau preferențiale”, explică Gheorghe Guțu.

O altă problemă ar fi și piața de desfacere, dar, deocamdată se mulțumește că își poate câștiga pâinea acasă. Ce-i drept, a fost nevoit să reducă numărul angajaților. Din trei a rămas doar unul, nepotul său, Ion Josanu. Pentru tânăr, acest loc de muncă este o ocazie de a rămâne acasă.

“Nu este plătit la fel de bine ca peste hotare, dar poți fi alături de cei dragi. Mai ales acum când peste hotare este greu să găsești un loc de muncă. Mulți prieteni vor să se întoarcă acasă. Pe parcurs, când se va îmbunătăți situația poate voi pleca și eu”, speră Ion. 🇷🇺

Cea mai mare problemă a satului Ciorești este starea deplorabilă în care se află biserica din sat. Cupola locașului sfânt riscă să se dărâme. Primarul localității Ciorești, Valeriu Guțu, face apel către toți oamenii de bună credință din Ciorești, mai ales către cei aflați peste hotare, să contribuie cu ce pot la reconstrucția bisericii. “Biserica asta nici în timpul sovieticilor nu a fost închisă. E păcat să i se piardă urma”, spune primarul, dând asigurări că procedura de colectare a banilor va fi transparentă, fiecare persoană care va contribui financiar va primi un bon și va fi informat periodic despre modul în care sunt cheltuiți banii.

Aleea Moldovenilor din Mestre

Strada 20 septembrie din orașul Mestre este cunoscută ca "Aleea moldovenilor", deoarece aici își dau întâlnire moldovenii din acest oraș. Conaționalii noștri se adună aici în fiecare weekend, pentru a-și aminti de casă și a pune țara la cale.

Au ales anume acest loc, pentru că în apropierea străzii sunt amplasate mai multe cabine telefonice, un Internet-café și un magazin românesc. Aici s-au legat și relații de prietenie, aici auzi povești de viață deosebite, cunoști mai aproape problemele cu care se confruntă, bucuriile fiecăruia. Pe alee găsești grupuri de moldoveni, așa încât ai impresia că ești într-o mahala din Moldova.

„Sunt plecată din Moldova de 10 ani și m-aș întoarce acasă, dar ce să fac acolo? Îmi este scârbă de țara mea și îmi este trist pe suflet că mama trăiește din banii care îi trimit și plânge de sărăcie. Acolo vor rămâne doar demnitarii care mai pot fura ceva și trăi pe spatele altora. Noi, cei care suntem în străinătate, trăim numai cu dorul de casă. Ce să fac eu cu diploma de studii superioare? Să mă duc să mă rog să mă primească la un serviciu? Să mă întreb cum să supraviețuiesc cu 3400 de lei pe care îi câștigăm împreună cu

soțul, având doi copii mici de crescut? Era foarte greu acasă”, îmi povestește Maria din orașul Bălți, pe care am întâlnit-o pe Aleea Moldovenilor.

Tot aici am întâlnit-o și pe Ana, o moldoveancă de 42 de ani din Ialoveni. Ea vine pe alee în fiecare duminică. „Uneori mi se pare săptămâna lungă, dar mă consolez cu gândul că duminică mă voi întâlni aici cu prietenele mele. Sunt persoane pe care le-am cunoscut aici, dar îmi sunt foarte apropiate. Ne-au unit nevoile și problemele comune”, spune, zâmbind, Ana.

Vorbește cu mândrie de fiica ei din Moldova. Învăță bine. Este premiantă a unor concursuri. Vorbește cu ea prin Internet. O poate vedea și îi liăresc ochii de fericire.

Angela A., de 35 de ani, este originară din raionul Orhei. Se află în Italia de câțiva ani împreună cu soțul, dar nici unul din ei nu are permis de ședere. Muncesc de zece luni într-o familie din orașul Mestre. În septembrie când a fost publicată legea care permite solicitarea unui contract de muncă, angajatorii lor au depus cerere pentru ambii. Acum așteaptă... „Nu știm cât va mai dura, sperăm însă să-l primim cât mai curând. Nu ne-am văzut copii de trei ani. Venim împreună pe

alee, ne simțim bine aici. Mai aflăm câte ceva despre acte, care și la ce etapă se află, căci unii prieteni au depus dosarul în aceeași zi cu noi”, afirmă Angela.

Problemele comune leagă prietenii departe de țară. Aici devin mai uniți, mai receptivi la durerile semenilor lor. În urma interviurii mai multor persoane am înțeles că pentru majoritatea, Italia este a doua patrie, chiar dacă suna impunător, aici departe de locurile natale au fost susținuți și ajutați, aici au salarii la care în Moldova nici nu au putut visa. Majoritatea au venit în Italia pentru a oferi celor dragi un trai mai bun. Au plecat de acasă atunci când au simțit că nu mai pot. Nu neagă însă faptul că dorul de casă, de părinți și rude îi macină în continuare. O particularitate a moldovenilor din Mestre este că majoritatea și-au reîntregit familiile și acum nu există persoane singure. Excepție sunt celibetarii. Însă și ei își găsesc pereche aici. Tot din moldoveni. În Italia s-au reunit nu doar soții, dar și bunicii, frații, verișorii. Se fac nunți, cumetrii și viața merge înainte. Moldovenii au fost și sunt gospodari, chiar și-n Italia.

**LARISA POJOGA,
Mestre**

foto: abs.italiabci.it

PUBLICITATE

TRANSPORT TRAIL, COLETE ȘI PASAGERI
R. MOLDOVA – BELGIA – FRANȚA

Tel.: +37369331806 (Moldova)
 Tel.: +33699321125 (Franța)
 Tel.: +32486291269 (Belgia)

Persoana de contact: CONSTANTIN

La Villeneuve-Saint-Georges viața moldovenilor este legată cu ață

În apropierea Parisului, la vreo 8 km în direcția sud-est, se întinde pe două dealuri megieșe localitatea **Villeneuve-Saint-Georges**.

La câteva sute de metri de locurile cele mai aglomerate din apropierea gării de RER (rețeaua pariziană de trenuri suburbane) se face simțită brusc parcă o schimbare de atmosferă: străzile devin mai înguste și mai înghesuite, apar niște construcții improvizate, neobișnuite pentru peisajul suburbiilor franceze, în imediata apropiere a gardurilor – mobile de nisip și de pietriș și chiar doi-trei câței hoinari care te salută de departe, dând prietenos din coadă.

Umblând pe aceste străduțe dosite, te copleșește, la un moment dat, un sentiment acut de déjà-vu, o senzație că te afli pe străzile unui centru raional de la noi, și doar inscripția cu litere de-un cot „SARKO” pe un perete de garaj te readuce la realitate – mai ești, totuși, în Franța. Dar această „revenire” e de foarte scurtă durată, căci ritmurile înfocate ale fetelor de la „Strelki” în melanj cu un chiuuit din-

tr-o melodie de petrecere de-a Zinaidei Julea, pe care le auzi de după gard, te fac să realizezi ce se întâmplă de fapt. Te afli în una din localitățile din Occident cu o comunitate mare de moldoveni.

Impresia supra-realistă e confirmată imediat de microbuzul cu numere de înmatriculare de Ialoveni, care trece în grabă pe lângă tine. Șoferul seamănă foarte mult cu alți șoferi de microbuz care, mai modești fiind, fac doar naveta Chișinău-Ialoveni pe ruta 35. Numărul exact al moldovenilor stabiliți la Villeneuve-Saint-Georges nu-l cunoaște nimeni, nici chiar poliția franceză, dar îți dai seama destul de repede că acesta este impunător, de ordinul câtorva mii. Marea lor majoritate

Foto: villeneuve-saint-georges.fr, wikimedia.org

provin din satele din nordul republicii, din Briceni și Edineț. Sunt oameni care au venit pe meleaguri străine în căutarea unei surse de existență, cei mai mulți dintre ei fiind clandestini, adică fără acte de ședere și permis de muncă în regulă. Anume această situație șubredă în privința documentelor îi forțează să locuiască în rulote abandonate, grupându-se câte 10-15 rulote în curtea vreunui francez dispus să le ofere un mic spațiu contra unei chirii de 300 de euro pe lună (pentru o rulotă). O asemenea grupare poartă denumirea de „plaț” și cele mai multe plățuri sunt practic o reconstituire a mahalei din satul de origine al moldovenilor.

Chiar și în aceste condiții vitrege, moldovenii oricum sunt gospodari și încearcă să-și amenajeze locul de trai. În multe plățuri solul e acoperit cu asfalt

sau chiar cu pavaj, pe jos este curat iar printre ușițele deschise ale rulotelor se întrezărește o încercare de a duce o viață normală – covoare pe jos, masă, scaune, pături și chiar televizor. O aparentă liniștire, care te cuprinde la vederea tentativelor de a organiza o viață normală este spulberată îndată ce-ți pui întrebarea (inevitabilă): ce se întâmplă iarna, când în regiunea pariziană mercurul termometrelor oscilează între valorile de -5°C și $+5^{\circ}\text{C}$? Îți dai seama atunci de gradul de pericol permanent care îl reprezintă instalațiile improvizate de transformare a curentului electric și de încălzire, mai ales în niște condiții în care materialele ușor inflamabile sunt prezente din abundență și există un singur robinet cu apă pentru întregul plaț. Unde locuiesc familiile acolo sunt, evident, și copii, numai că cei mai mulți dintre copiii moldovenilor de la Villeneuve-Saint-Georges nu au văzut o altfel de viață decât cea din rulote. Marea majoritate a locuitorilor de pe aceste plățuri lucrează și sunt remunerați la un nivel destul de decent în comparație cu francezii, numai că spre deosebire de ei, moldovenii noștri nu se pot bucura de toate avantajele sociale dintr-o țară occidentală – cei mai mulți dintre ei nu au nici cea mai elementară asigurare medicală, iar în caz de șomaj ei nu vor primi

niciun fel de alocație, nu vor avea dreptul la niciun fel de compensație în cazul unui accident de lucru și niciuna din zilele de muncă istovitoare de pe șantier nu va fi vreodată contabilizată pentru calculul pensiei, pe care, de altfel, nimeni nu le-o va acorda vreodată.

Viața de clandestin este un statut fără de statut, un fel de „viață legată cu ață”, care nu permite nici muncă în condiții legale, nici dreptul de a închiria o locuință decentă, chiar dacă cei mai mulți dintre moldovenii de la Villeneuve-Saint-Georges și-ar putea permite acest lucru din punct de vedere financiar...

DORIN DUȘCIAC,
Paris

PUBLICITATE

TRANSPORT DE PERSOANE ȘI COLETE, TRAL

MIERCURI
Caușeni
Ștefan Vodă
Anenii Noi
Taraclia

16.00-18.00

Vanea

(+373)79608849

MIERCURI
Chișinău 12.00-14.00
Joi
Cahul 13.00-14.00
Leova 12.00-12.30
Hâncești 10.00-10.30

Vova

(+373)69152061

Bălți 08.00-09.00
Edineț 10.00-10.30
Corjăuți 10.00-12.00
Orhei 16.00-16.30

Vova

(+373)79018417

**Chateau
de Vincennes**

676441291
686219353

Tel.: (+33)682745836

LIVRAREA COLETELOR ÎN MOLDOVA

FRANȚA

Salarii moldovenesti la prețuri europene

După un an de strâns cureaua din cauza crizei economice, a venit rândul scumpirilor. Încă de la începutul anului s-a majorat prețul la carburanți, resurse energetice și produse alimentare, care au ajuns să fie mai scumpe decât în Europa, iar creditele bancare nu sunt cea mai bună soluție, majoritatea populației, inclusiv întreprinzătorii, preferă să împrumute bani de la cunoscuți decât de la bancă, din cauza dobânzilor mari.

Cu un salariu minim de 1100 de lei (65 euro), R. Moldova, conform unor studii elaborate de Banca Mondială și PNUD, este calificată ca cea mai săracă țară din Europa Centrală și de Est.

Salariul moldovenilor este de circa 34 ori mai mic decât cel al angajaților din Luxemburg, care ocupă prima poziție într-un clasament realizat de Federația Angajatorilor Europeni (FedEE).

Un nivel relativ similar cu cel din R. Moldova al salariului minim se înregistrează în țări ca Muntenegru (55 euro) și Ucraina (68,21 euro). În România salariul minim este de 140,64 euro.

DOAR 70 DE EURO PENTRU ALIMENTAȚIE ȘI COMODITĂȚI

Astăzi, în R. Moldova, 25-30% din persoanele active trăiesc sub pragul sărăciei. Aceștia din urmă nu au asigurate, prin coșul minim de consum, cele 2500 calorii zilnice. Minimul de existență reprezintă volumul minim de consum de produse alimentare, bunuri materiale și servicii. În R. Moldova coșul minim de existență a ajuns la 1187 de lei pentru o lună, adică 70 de euro. Luând în calcul evoluția prețurilor și costul serviciilor, autoritățile de la Chișinău consideră că suma ar fi suficientă pentru ca o persoană să își cumpere alimentele și îmbrăcăminte necesare într-o lună și să achite facturile. Oamenii de rând nu sunt de aceeași părere. Nu-

mai pentru încălzire în timpul iernii, cei mai mulți sunt nevoiți să scoată din buzunar mai mult de o mie de lei. Iar de pe masă, deseori carnea lipsește.

Pe Maria am întâlnit-o în piață. Se târguia cu vânzătoarea poate îi mai scade din preț. Pentru o pensionară, fiecare leu economisit înseamnă mult. O întreb ce are în sacoașă. "Vreo doi cartofi, orez, ulei și mere", îmi spune Maria. La hala de carne s-a oprit doar cu vâzutul. A întrebat de preț și a mers mai departe. "E scumpă carnea. Nu-mi permit de fiecare dată să cumpăr când vin la piață. Mai mult cumpăr legume. Îmi fac o oală de ciorbă și îmi ajunge pentru câteva zile", spune femeia.

Deși ajunsă la vârsta de pensionare, Maria este încă în putere și așa cum pensia de 800 de lei nu îi ajunge și-a găsit un loc de muncă unde este plătită cu 700 de lei pe lună. O întreb dacă știe de coșul minim de consum și ce conține acesta. "Știu că luate împreună, pensia și salariul, acopăr coșul minim de existență, dar asta nu înseamnă că pot trăi normal. Cu această sumă doar supraviețuiești, dar nu trăiești", îmi explică Maria.

NU COȘUL ESTE PROBLEMA, CI SALARIUL

Experții au și răspunsuri la situația creată - nu coșul minim de existență este problema, ci salariul. „Coșul minim este real pentru că face față economiei naționale. Prețurile nu pot fi mici. Este altă problemă că salariul și

pensia țin de bugetul statului, de fondurile sociale, care vin de la impozitele angajaților. Respectiv, dacă forța ocupată a muncii, cu regret scade cu 20% minim pe an, fondurile se reduc și asta e problema că nu poți mări nici salariul din aceste fonduri, nu mai vorbim de pensii. În practică, avem altceva, nu sunt rezerve bugetare suficiente pentru a majora salariile bugetarilor. Persoanele care lucrează în economia reală au salariul de cel puțin 3000 de lei și ei fac față mai bine greutăților. Pe de altă parte, un profesor are salariul mult mai mic. Anume aceste pături au nevoie de suport", explică Viorica Antonov, expertă în politici sociale și dezvoltare al IDIS „Viitorul”.

O întreb pe Maria cum se descurcă cu banii ei și pe ce sunt aceștia cheltuiți. „Iarna asta am plătit 1450 de lei pentru încălzire. Și sunt nevoită să mă limitez foarte mult la cheltuieli.

Nu sun nicăieri. Am o grădină pe care o lucrez și mai pun ceva legume, dar nu ies întotdeauna multe, oricum cumpăr de la piață”.

Coșul minim de consum alimentar prevede 46 de produse, printre care produse lactate, din carne, fructe, legume, care să asigure cele 2500 de calorii necesare pentru o persoană. Autoritățile responsabile recunosc că este prea puțin, dar este suficient pentru activitatea unei persoane.

„Desigur, ar fi de dorit să fie și mai bine, dar acest minim este suficient pentru nevoile fiziologice, minimul necesar pentru ca organismul să funcționeze normal. Coșul este dictat de economie, de buget, dar produsele prevăzute nu sunt mai mici decât necesitățile organismului”, ne explică Andrei Ciburciu, șeful Secției igiena alimentației din cadrul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă.

400 DE LEI LUNAR PENTRU PRODUSE ALIMENTARE

„Pentru mine acești bani sunt oarecum suficienți dacă economisesc bine, dar tinerilor nici 5000 de lei pe lună nu le ajung, mai

ales cei care plătesc și chirie. Totul este foarte scump. Și mai spun că tinerii profesori și medici nu vor să meargă la țară să lucreze. Păi ce să facă ei acolo, unde să trăiască? Și de ce funcționarii au salarii așa de mari, de pensii nu mai vorbesc”, mai spune Maria.

Potrivit vice-ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Sergiu Sainciuc, cel mai mare procentaj al salariaților cu salarii peste nivelul minimului de existență este înregistrat în activitățile financiare (92,1%); în energetică, gaze și apă (97,6%); construcții (85,9%); industria prelucrătoare (83,8%); sănătate (83,9%), iar cea mai mică cotă a lucrătorilor bine plătiți se atestă în agricultură și silvicultură (55,2%); în activitățile recreative, culturale și sportive (55,4%) și în învățământ (62,0%).

Cu toate acestea, chiar dacă pensiile au fost majorate, oricum reprezintă doar 60-70% din minimul de existență. Există riscul ca în acest an coraportul dintre salariu și coșul minim de consum să fie negativ pentru că nu există resurse pentru majorarea salariilor și a pensiilor, susține Ana Popa, cercetător economic în cadrul Centrului Analitic Independent „Expert Grup”.

„Coșul minim de consum prevede doar 400 de lei pentru produse alimentare, ceea ce este dubios, nu poți exista cu așa sumă pe lună. Și cuprinde un număr foarte limitat de produse și servicii”, spune Ana Popa.

„Nu este format corect acest mecanism. Pe de altă parte, dacă includem toate cele necesare ar trebui să se ridice minimul de existență la 6000 de lei. Lumea s-ar speria și ar emigra și mai mult pentru că cifrele sperie omul, de aceea și este calculat în asemenea mod. În Uniunea Europeană coșul minim se calculează în întregime și este ajustat la politica susținerii păturilor social-defavorizate”, explică Viorica Antonov.

SALARII MICI, CREDITE SCUMPE

Instabilitatea salariilor și veniturile mici sunt o piedică și la accesarea creditelor bancare. În ultimul an, băncile au oferit tot mai puține împrumuturi. „Băncile nu oferă credite dacă nu ai un loc de muncă și un salariu stabil. Nu este bine gândit acest mecanism. Aici trebuie de gândit cum susții un mic întreprinzător cu impozitele și taxele prea mari și veniturile foarte mici. În această situație, mulți activează ilegal pentru a-și asigura un venit”, spune Viorica Antonov.

„Tinerilor le este cel mai greu, de asta și pleacă cu toții din țară”, spune Maria care are o fiică plecată peste hotare cu întreaga familie. „Vin o dată pe an în vacanță și atunci îmi văd nepoțelul. Se gândesc să se întoarcă în țară și să deschidă o afacere, dar cu situația asta politică și economică le este frică că nu vor reuși. În Danemarca oamenii care își deschid afaceri sunt susținuți de stat, dar la noi, ce fel de susținere oferă statul”, se întreabă mătușa Maria.

„Creditarea businessului, în special, pentru inițierea afacerilor, este problematică, din care cauză creditele contractate de la bănci, deseori, au destinație diferită decât cea specificată. Iar faptul că multe întreprinderi funcționează în economia tenebră reduce transparența sistemului de creditare, fiind o piedică în dezvoltarea și eficiența acestuia. Întreprinzătorii preferă să se descurce cu resursele proprii sau să apeleze la prieteni sau cunoscuți decât la bănci”, explică Ana Popa.

DIANA LUNGU

Anton și Catinca câștigă bani în Italia

Catinca a venit la Roma în 2000 și a început să lucreze ca badante. A avut la început 500 și s-a ridicat apoi la 600 de euro. În 2003, când a ajuns la Roma și Anton, Catinca avea 750 de euro. Anton s-a angajat și el badante, datorită prietenelor italiene ale Catincăi, tot cu 750. Avea grijă de un infirm. N-avea zile libere, dar dispunea de foarte mult timp liber, citea tot ce găsea în casă. Pentru că lucra joia după masă, când legea prevedea că urmează să se odihnească, lua 25 de euro suplimentar. Duminicile sau sărbătorile erau plătite cu 50.

În august a renunțat la concediul legal plătit și prin urmare a luat două salarii. Anton era mulțumit, dar nu prea, pentru că soția era badante în altă casă și prin urmare nu aveau o viață de familie „ca lumea”. Catinca vroia și ea o viață „ca lumea”, de aceea s-a învârtit, s-a sucit până când a găsit un „lungorario” de opt ore zilnice, inclusiv duminica, care presupunea grija de o familie de bătrâni. Era liberă seara și avea un salariu de

Foto: ilgiornale.it

1140 de euro! Majorările de salariu și succesele Catincăi nu erau întâmplătoare: i se plătea pentru caracterul sociabil, inteligență și priceperea deosebită la bucătărie. Deci, mergând la o înțelegere cu patronul lui Anton, Catinca a câpătat dreptul de a veni seara la Anton. S-a început o viață tare „ca lumea”. A nu plăti chiria, nici taxe, a nu cheltui aproape nimic pe mâncare și a pune „deoparte” în fiecare lună câte 2000 de euro. Era ceva! Anton îi zicea Catincăi că mulți italieni, chiar dacă și câștigă mai mult, nu reușesc să economisească atâta, pentru că trebuie să plătească chirie, întreținere, mâncare și câte și mai câte. În schimb sunt liberi, zicea Catinca.

La început lui Anton nu i-a lipsit libertatea. Citea, se uita la televizor, se plimba o oră pe zi pe malul Tibrului sau prin centrul Romei și era fericit. Cu timpul însă atmosfera casei a început să-l apese, devenea din ce în ce mai nervos și se certa tot mai des cu soția pacientului său. Peste doi ani și jumătate Anton a fost licențiat. S-au pus în mână 5000 de euro ca lichidare și pe, la revedere.

Libertatea i-a întâlnit pe Anton și pe Catinca cu brațele deschise. Au trebuit să-și găsească un apartament în chirie mai în afara Romei cu 300 de euro lunar. Să-și cumpere mașină cu 4000. Să plătească asigurarea mașinii de 956 euro anual. Să cheltuiască pentru mâncare și pentru benzină circa 100 de euro pe săptămână. Vreo jumătate de an Anton a avut servicii întâmplătoare și prost plătite, trebuind să mai suporte și ironiile Catincăi, care zicea că-l întreține. În sfârșit, s-a angajat la

un serviciu de salubritate, de unde, după ce plătea taxele, lua 1100 de euro. Între timp a murit bătrâna la care lucra Catinca și salariul Catincăi a fost înjumătățit. Dar și volumul de lucru. Prin urmare Catinca a reușit să-și găsească ore suplimentare. Știindu-și valoarea, a cerut 9 euro/ora. A mers.

Acum Catinca câștigă în jurul la 1600 de euro. Anton s-a ridicat la 1200. Pentru ca să ajungă la nivelul soției, Anton îi cere 400 euro pentru că-i este șofer personal. Catinca ar vrea să mai lase din ore, căci simte că obosește prea tare, dar o imploră patronii să nu-i părăsească.

Anton și Catinca au doi copii în Moldova, pe care îi ajută să-și facă o carieră în țara lor. Au cumpărat două apartamente la Chișinău. Acum vor să cumpere apartamentul în care stau în chirie, pentru ca să aibă unde-și petrece bătrânețile de pensionari italieni. Vor face un împrumut de 80000 de euro la banca.

Pe baza istoriei lui Anton și a Catincăi pot fi făcute următoarele concluzii.

- 1 Banii se câștigă cel mai ușor în doi.
- 2 A fi badante e convenabil din punct de vedere economic, dar e greu să rezisti pe termen lung, mai ales dacă ești bărbat.
- 3 În ciuda datelor statistice care vorbesc de salarii mari la nordul Italiei și salarii mai mici la centru și la sud, poți câștiga bine oriunde, depinde cât ești de brav.
- 4 Străinătatea te înstrăinează.

VICTOR DRUȚĂ,
Roma

Foto: cisveneto.it

PUBLICITATE

TRANSPORTAREA MĂRFURILOR ȘI PASAGERILOR

SRL "NISEUROTRANS"

ITALIA

Lido	3206456331
Malo	
Vicenta	3209660509
Schio	
Padova	3290241021
Mestre	3200527457
Olmo	3270078638
Maerne	
Venetia	3285713141
Trevizo	3804370177

Nisporeni

Marți	10.00-18.00
Joi	9.30-11.00

Rom. 0040742887770

Chișinău
st. Aleia Gării 2

MD

Marți	15.00-19.00
Miercuri	8.00-19.00
Joi	8.00-10.00

tel.of. 022833697
mob. 079612683 Serghei
069587391 Valera

069292734 Andrei

079598830 Vasea

079523725 Grigore

Cum e să trăiești în Cehia

Anatol și Maria Lăzărescu au venit în Cehia în 2003 din dorința de a munci pentru un viitor mai prosper. În 2008 au obținut viza de reședință pentru zece ani în această țară. Este tipul de familie care a știut să ia decizii rapide și optime. După o perioadă au reușit să-și reîntregească familia.

„Să trăiești departe de copilul tău este foarte greu. Ne bucurăm enorm că acum fiul nostru este alături de noi”, spune Maria. Dorel studiază în clasa a patra și are rezultate bune. Anatol lucrează șofer de camion de mare tonaj, având salariu de 1200 de euro.

Mariana muncește la un restaurant ceh și câștigă 700 de euro pe lună. Asta e bugetul familiei. „Ne dorim o situație financiară sigură, de aceea planificarea bugetului este

importantă pentru noi, în special în perioada de criză. Doar o planificare realistă ne ajută să facem față mai ușor dificultăților și să ducem la îndeplinire planurile de viitor”, spune Anatol.

Chiria apartamentelor în Cehia este de peste 400 de euro, în dependență de zonă. „Locuim într-un apartament cu două camere, într-o zonă frumoasă a orașului Praga și plătim lunar 500 euro. E mult, dar condițiile sunt bune”, susține Mariana. Mai ieftin e să închiriezi spațiu locativ în cămine. Așa procedează mulți moldoveni. Plata lunară pentru o persoană oscilează între 100 și 120 de euro.

În Cehia, angajații primesc salarii mult mai mari decât în R. Moldova, cu toate acestea prețurile sunt egale sau chiar mai mici. Mariana spune: „Când am venit pentru prima dată în Praga, mă așteptam să găsesc prețuri mari, dar în magazinele de aici prețurile sunt accesibile. Cheltuielile pentru alimente și alte servicii în familia noastră sunt de aproximativ 400 euro”.

Adesea oamenii nu au posibilitatea să-și

cumpere lucrurile de care au nevoie (cu atât mai puțin pe cele care și le-ar dori) fără să apeleze la un împrumut. „Ne conducem în viață după principiul: acolo unde e dorință, nimic nu e imposibil. În baza venitului lunar al familiei am obținut ușor un credit de 8000 de euro pentru un termen de 5 ani cu o rată de 14%. Am mai beneficiat și de un leasing de 4 ani pentru automobil cu rata anuală de 12%. Nu am ratat nici posibilitatea de a investi în imobil, apelând la sistemul ipotecar pe un termen de 25 ani la 4,6% anual, având aceleași privilegii ca și cehii”, explică cu entuziasm Anatol.

Ca să obții aceste beneficii trebuie, în primul rând, să ai statut legal de ședere, să fii angajat oficial și să ai un venit stabil.

STATISTICI

Coșul minim de consum pentru un adult din Cehia este de 180 de euro, salariu minim fiind de 306 de euro, iar salariul mediu lunar este 920 de euro. Șomerii primesc de la stat indemnizații lunare în valoare de 200 de euro. Cele mai mari salarii în Cehia sunt obținute în sectorul bancar, unde salariul mediu este de 1700 de euro. Cel mai mic salariu este de 475 de euro pentru muncitorii necalificați din construcții și agricultură.

Cehii știu exact cât, cum și unde își permit să cheltuiască. Astăzi, în Cehia, 24% din venitul unei familii este alocat pentru produse alimentare și pentru cele de strictă necesitate. Investițiile cele mai importante se fac în imobil. Apartamentele vechi costă între 70000 și 85000 de euro, iar o locuință nouă ajunge până la 8000 de euro per metru pătrat pentru locații de top. O familie de patru persoane se descurcă ușor cu 600 de euro pe lună, dacă are casă sau apartament propriu. Cu salariile pe care le au, cehii își pot permite un trai decent, cu atât mai mult că serviciile medicale și studiile în instituțiile de învățământ superior de stat sunt în mare parte gratuite. Cu toate acestea, cehii sunt deseori nemulțumiți de nivelul lor de trai.

NADEA HORNET,
Praga

Pentru a supraviețui în Londra ai nevoie de cel puțin 500 de euro

Veniturile imigranților moldoveni din Marea Britanie, ca și peste tot, depind de munca pe care o îndeplinesc, precum și de vechimea în muncă.

Majoritatea femeilor lucrează în domeniul hotelier și de menaj sau îngrijesc de bătrâni. Salariul pentru o zi de muncă de 10 ore variază între 30 și 100 de euro.

Majoritatea bărbaților lucrează în construcții ca ajutori pe șantier, fiind plătiți pentru o zi de muncă de 10 ore cu minim 50 de euro și maxim 150 de euro. Majoritatea imigranților cu acte în regulă și locuri de muncă își pot deschide ușor conturi bancare, dar vor primi credite în funcție de depozitele pe care le fac.

Celor ce au un venit de cel puțin 1000 de euro pe lună, agenții de servicii financiare le oferă credite de la 1000 la 10000 de euro la dobânda de 10-15%. Însă, de multe ori aceste credite sunt greu de întors și pot devini amare. Aceleași venituri le au și majoritatea englezilor, doar că ei, precum și cetățenii UE pot beneficia de accesul la beneficii sociale

(șomaj, locuință, sănătate etc.), astfel având mai multă securitate în cazul șomajului.

Cheltuielile lunare de trai de asemenea depind de localitatea și zona în care închiriază o cameră, un mini-apartament sau o casă. Cea mai ieftină chirie la Londra: o garsonieră - 300-400 de euro, un apartament cu o camera 800-1500 de euro, o casă 2000-3000 de euro. În orașele mai mici și în afara Londrei costurile locuințelor pot fi de 2 sau 3 ori mai mici. Costurile de electricitate, gaz și apa sunt plătite separat și variază în funcție de anotimp, ajungând de la 50 la 300 de euro pe lună. Costurile de telefon, TV și Internet depind de cerințele consumatorului și pot varia între 30-50 de euro pe lună. Totuși, fiecare persoană care deține un aparat TV în casă

trebuie să plătească o licență TV de 6 euro pe săptămână. Costurile de călătorie în Londra variază de la 40 la 120 de euro pe lună, iar în afara Londrei sunt puțin mai mici. Hrana, îmbrăcămintea și igiena sunt și ele la discreția fiecărui om în parte, dar nu pot fi mai ieftine de 50 de euro pe săptămână. Deci, în total, un imigrant ca să supraviețuiască în Marea Britanie în cele mai ieftine condiții trebuie să câștige cel puțin 500 de euro pe lună. Dar așa cum în medie, un imigrant de rând nu câștigă mai mult de 1000 de euro pe lună, profitul ce rămâne pentru economii și investiții sau remitențe acasă în mediu este de 500 de euro.

SERAFIM FLOREA,
Londra

PUBLICITATE

SVV COURIER EXPRESS
QUICK PARCEL DELIVERY

5 ani împreună!!!

Acum și în localitatea ta!!!
IRLANDA
MAREA BRITANIE
www.svv-courier.com

TRANSPORT COLETE POȘTALE, MĂRFURI, AUTOVEHICULE

Muncitorii din Spania sunt „mileuristas”

Se estimează că circa 63% din cei angajați în câmpul muncii în Spania sunt mileuristas, adică salariatul care primește o remunerație lunară inferioară la 1100 de euro.

Cu acest salariu persoana trebuie să facă față la:

- **cheltuielile de ipotecă sau chirie** care în medie sunt de 600-800 de euro în funcție de metrii pătrați și regiune;
- **cheltuielile pentru școlarizarea copiilor** (masa, materialul școlar, uniforma, transportul și cotele lunare, după caz);
- **creditele** care sunt foarte răspândite, mai ales pentru achiziționarea unei mașini (oscilează între 100 și 400 de euro pe lună);
- **serviciile de comunicații** (pachetul

Internet și telefon este de 45 de euro pe lună);

- **serviciile comunale** (gaz – circa 60 de euro pe lună, electricitate - 30 de euro pe lună, apă - 15 de euro pe lună).

E de menționat că 40% din casele spaniole nu au instalații de gaz. Cheltuielile pentru energia electrică a acestor proprietari sunt mai mari, cu toate că beneficiază de o tarification specială, cu prețuri mai reduse.

Spaniolii care obișnuiesc să ia masa în afara casei, plătesc pentru un prânz consistent între 10 și 15 de euro. Evident, cei ce cumpără produse pentru a găti bucatele acasă, „salvează” o parte substanțială a bugetului. Pentru hrana spirituală – o parte indispensabilă a vieții latinilor, un spaniol rezervă între 50 și 70 de euro lunar, pentru că un bilet la cinematograful costă circa 12 de euro, la un meci de fotbal – în mediu 50 de euro, iar la corrida – 25 de euro.

Cât privește cheltuielile pentru

vestimentație și încălțăminte, au din ce alege. Mileuristii de obicei își cumpără haine la sfârșitului sezonului, când magazinele aplică reduceri semnificative, care în unele cazuri pot ajunge și până la 70%.

Spania are una dintre cele mai bune infrastructuri în materie de servicii publice, mai ales în transport. De exemplu, în cazul Madridului și a Barcelonei, cel mai comod e să călătorești cu autobuzul. O călătorie costă circa 1.20 de euro. Pentru o deplasare interurbană, spaniolii optează pentru tren, acesta fiind mai rapid, mai ecologic și mai ieftin.

MOLDOVENII

În general, moldovenii muncesc în construcție, restaurante, serviciu domestic, agricultură, care sunt prost plătite. Ei sunt catalogați ca mileuristas. La capitolul cheltuieli, în linii generale, am putea vorbi despre două categorii de moldoveni și anume:

► **cei de peste 35 de ani**, majoritatea cărora muncesc mai mult de 40 de ore pe săptămână și câștigă mai mult, reducând cheltuielile la minim, fiindcă trimit bani celor de acasă.

► **cei de până la 35 de ani**, cărora le plac lucrurile scumpe și care sunt „plini” de credite bancare.

Acesta ar fi și unul din motivele din care băncile, afectate de criza financiară, refuză să ofere credite străinilor, mai ales când e vorba de cei extracomunitari.

Moldovenii cu rezidență legală constituie 0,05% din totalul imigranților din Spania, fiind concentrați mai mult în regiunile cu un potențial economic mai înalt, cum ar fi: Barcelona, Madrid, Valencia și Santander, unde își pot găsi mai ușor un loc de muncă și bine remunerat.

MARCEL MACARIE,
Barcelona

Câștigăm și cheltuim în portugheză

Situația moldovenilor din Portugalia este mult mai grea comparativ cu cea a conaționalilor noștri din alte țări. Pentru a înțelege mai bine de ce spun asta am încercat să fac un raport dintre veniturile și cheltuielile acestora.

Având în vedere că majoritatea moldovenilor activează ca angajați necalificați (deși 60% dintre ei au studii superioare), remunerarea muncii lor este mai mică comparativ cu cea a muncitorii calificați.

Potrivit Instituto Nacional de Estatística, de la 1 ianuarie a.c. salariul minim pe economie în Portugalia este de 475 de euro, cu 25 de euro mai mult decât anul precedent. E mult sau puțin? Chiria locuinței în zona Lisabonei poate ajunge la 500 de euro... Pe de altă parte, salariul mediu pe economie este de circa 840 de euro.

Un imigrant în Portugalia poate câștiga între 500 și 1500 de euro lunar, asta în dependență de domeniul de activitate (restaurante, hoteluri, construcții, servicii etc.). Desigur, venitul unor moldoveni depășește suma de 1500 de euro, însă numărul lor este mic.

La capitolul cheltuieli, fiecare familie are propriile obiceiuri de consum: unele dețin un autoturism și consumă carne, alte-

le preferă exclusiv utilizarea mijloacelor de transport în comun sau alimentația vegetariană. Pentru alimentele care înglobează coșul minim de consum, o familie trebuie să scoată din buzunar în jur de 200-230 de euro lunar. Însă, coșul mediu de consum se ridică la peste 300 de euro. Produsele sunt puțin mai ieftine decât în Germania, Franța sau Spania.

Iată prețurile medii a câtorva produse alimentare: pâine – 0,28 euro, lapte – 0,60 euro, ulei – 0,85 euro, zahar – 0,70-0,80 euro, făină – 0,85-0,95 euro, pește – 3,5 euro, carne de porc – 3,5 euro, carne de vită – 4,5-5 euro.

În afara de asta, se mai adaugă chiria locuinței care variază între 150 și 550 de euro lunar. Pentru grădiniță trebuie să plătești între 150 și 250 de euro. Statisticile din anii 2008-2009 spun că o familie alocă 18% din salariu pentru procurarea produselor alimentare; 19% pentru achitarea locuinței/chiriei; 14% pentru transport; 3% pentru

servicii de comunicații; 4-6% vestimentație și încălțăminte; 2-4% pentru învățământ.

CREDITE

În ce privește economiile, imigranții reușesc să pună deoparte foarte puțini bani din salariu, uneori economiile fiind chiar imposibile. Din considerentul insuficienței financiare, unii apelează la credite. În Portugalia,

moldovenii care muncesc cu acte în regulă, au acces la credite bancare. La acordarea creditelor se ia în calcul veniturile legale. Poate fi vorba de credit în numerar, credit imobiliar, credit pentru procurarea unui autoturism etc. Solicitanții trebuie

să demonstreze că au contract de muncă pe o perioadă nedeterminată, prin care dovedesc băncii ca au venituri stabile. Declinul multor sectoare, dar și problemele economice și sociale în ansamblu înregistrate în Portugalia în ultimii ani, au un impact direct asupra veniturilor imigranților moldoveni și angajarea acestora în câmpul muncii. În ultimul timp ei sunt remunerați tot mai prost. În contextul crizei economice mondiale, reducerea salariilor este iminentă.

OLESEA TANAȘCIUC,
Lisabona

Foto: z.about.com

PUBLICITATE

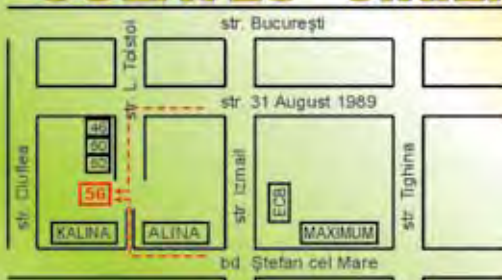
Moldova Spania Portugalia

**SAPTAMANAL
CU AUTOCARUL**

**TRANSPORTAREA:
Coletelor
Pasagerilor**

"GOLATES" S.R.L.

tel.: 92-95-49

Portugalia

Tel. Algarve:
+351967854676 Tudor
Lisabona:
+351963603150 Viorel
+351968327834 Nelu

Spania

+34664741317 Tudor
+34677889163 Sașa

Moldova

079550172 Ion
079456036 Viorel
069175033 Boris

Venitul moldoveanului ajuns la muncă în Grecia

Toți cei plecați de acasă, toți cei care pleacă și astăzi și cei care vor mai pleca și mâine au un singur scop – să câștige mai mulți bani decât în Moldova. Cu „euroii” muncii în sudoarea frunții cred că vor putea crește copiii, construi o casă etc. La asta visează moldoveanul la plecare.

Nu puțini dintre cei rămași acasă își pun întrebarea – oare cât primesc moldovenii plecați peste hotare? Răspunsul e „știut” - primesc bine, pentru că uite, și-au dat datoriile, își întrețin copiii și părinții, cunună, fac nunți și cumătrii...

Analizând „la rece”, în Grecia, de exemplu, veniturile sunt mizerabile în raport cu munca enormă depusă, cu dorul nestăvilat de casă și, uneori, cu umilința suferită.

Bineînțeles, pe stăpâni îi interesează

rezultatul lucrului și mult mai puțin sentimentele pe care le ai. Și dacă te superi sau nu, dacă îți convine sau nu – sunt problemele tale personale.

Inițial cei care au imigrat în Grecia s-au gândit că vor sta o perioadă, vor face niște bani pentru un trai decent și... acasă! Nu întotdeauna este așa.

FEMEILE

Munca de aici este extrem de diferită și, totodată, foarte asemănătoare, de la

caz la caz. Practic, toate femeile din fosta Uniunea Sovietică fac curat în casele grecilor. Unica diferență este că unele locuiesc la stăpânii lor greci și rar când ies din casă, doar duminică, pentru că au o zi liberă, iar altele lucrează pe ore și zile bine stabilite și au un număr de case, oficii în care fac curat ziua și, respectiv, seara se întorc acasă.

Și ce bani primesc? În primul caz, salariul variază între 800 și 1000 de euro lunar, dar, în schimb, nu au cheltuieli pentru gazdă, servicii comunale și masă. Însă, muncitoarele sunt practic „izolate” de lume. Duminicile sunt așteptate de ele ca o „gură de aer” - este ziua în care ies din casa stăpânului și până seara pot să se întâlnească cu rudele și prietenii, să mai stea în parc și să mănânce o înghețată, să transmită colete și bani acasă.

Femeile care lucrează pe ore și zile au un salariu mai mare, ajunând și la 1700 de euro lunar, în dependență de orele lucrate și numărul de case și oficii deservite. În schimb, cheltuielile sunt cu mult mai mari. Neapărat trebuie achitată gazda, serviciile comunale, mâncarea, telefonია mobilă care este unicul fir ce le leagă de cei dragi, rămânând valabil trimisul coletelor și banilor în Moldova.

BĂRBAȚII

Bărbații, de regulă, lucrează la construcții și spălătorii. Salariul și aici este foarte mic, dacă-l comparăm cu cheltuielile lunare pentru casă, produse alimentare și servicii comunale.

Istoria veniturilor și cheltuielilor diferă de la casă la casă, de la caz la caz. Sigur, când ambii soți sunt veniți la muncă în Grecia, respectiv și venitul e mai mare și cheltuielile sunt un pic mai mici. Un soț în Moldova și unul în Grecia – e situația cea mai grea pentru amândoi.

Practic fiecare familie venită la muncă în Grecia, legalizată cumva și, principalul,

asigurată cu cel puțin un loc de muncă, se gândește să-și cumpere un apartament în Moldova sau să-și construiască o casă și să vină în țară cu o mașină bună și frumoasă. Mulți însă se stabilesc aici, deși este mai greu din punct de vedere financiar.

În dependență de venit, tot mai mulți încearcă să-și cumpere mașini noi, luate în leasing. Este un lucru foarte convenabil, dacă venitul lunar este la 2000–2500 de euro. Astfel, pentru o mașină achită de la 300 la 500 de euro, pentru gazdă - 300-

400 de euro, serviciile comunale – 150-200 de euro, alimentele – cam 150 de euro pe săptămână, la care se adaugă benzina, telefonie mobilă și coletele transmise cu regularitate în Moldova.

Până la criza economică care se resimte foarte acut și în Grecia, pentru moldovenii împrumutul de la bancă, cumpăratul apartamentelor sau a mașinilor în leasing, a fost mai simplu. Era necesar să ai toate actele în ordine (permisul de ședere, certificatul de la locul de muncă, cu un venit

stabil) și un „garant” – un cetățean al R. Moldova, la fel cu actele în regulă.

Începând însă cu 2009, situația s-a schimbat radical. Pentru a avea acces la credite și a cumpăra tot ce spuneam mai sus, sunt necesare foarte multe documente (permisul de ședere, certificatul de la locul stabil de muncă (nu mai puțin de 3 ani), dovada venitului stabil și a impozitelor achitate, „garant” – cetățean grec al cărui venit anual să corespundă cerințelor băncii etc.). Banca decide, dacă acceptă sau nu să-ți ofere creditul, chiar dacă aparent crezi că ai îndeplinit toate cerințele. Este o procedură îndelungată și migăloasă și nu prea mulți greci sunt de acord să pună garanție și să te ajute să-ți faci cumpărătura mult râvnită. Oricum, de regulă, moldovenii noștri nu renunță. Cu siguranță, au devenit „luptători” de nevoie. În fiecare zi luptă pentru a obține ceva. Așa e și cu dorința de a cumpăra ceva nou și frumos. Pentru că au dreptul. Pentru că lucrează mult și din greu pentru a-și realiza niște vise. Moldovenii aflați peste hotare muncesc mult și, mi se pare, uneori își pot permite să cheltuiască din economiile lor agonisite cu greu, pentru a „gusta” din bucuriile vieții.

CRISTINA BODRUG,
Atena

Foto: planetark.org

PUBLICITATE

GREENBUS

MOLDOVA - ATENA

OLIMPIC LINES

**Lev Tolstoi, 35
Chișinău**

Plecări din Chișinău:

Marți - 13:00

Miercuri - 13:00

tel.: (+373 22) 27 62 36

tel.: (+373 22) 27 68 10, 27 62 37

**Elefsinion 6 & Diligiani 21
Metaxourgio, Athens**

Plecări din Atena:

Simbăta - 16:00

Duminica - 16:00

tel.: 210 5238 570, 210 5236 922

tel./fax: 210 52 38 321

Vittorio – moldoveanul de la Paris

Vitalie Banuh s-a născut pe 1 ianuarie 1969 în satul Condrătești, raionul Ungheni. După terminarea școlii medii din orașul Râșcani și-a continuat studiile la facultatea de limbi străine din Kiev, specialitatea limbă franceză și engleză. Mai apoi și-a făcut studiile postuniversitare la Școala Națională de Științe Politice și Administrative din București. A activat în domeniul Administrației de Stat a Aviației Civile a R. Moldova în calitate de șef al Direcției Relații Internaționale, iar în anii 1997-2000 a fost reprezentant al unei companiei aeriene moldovenești la Kiev.

La insistența soției, în 2000 au hotărât să plece în Franța, unde mai mulți colegi se stabiliseră cu traiul și unde se părea că îi așteaptă o viață mai bună. Dar, cum deseori se întâmplă, realitatea a fost alta. Colegii își aveau fiecare viața lor, cu problemele lor, iar o persoană pe care conta foarte mult și pe care a ajutat-o cândva, pur și simplu a dispărut.

Cunoștea limba franceză, acesta fiind un atu important. Pentru a sta legal în Franța s-a înscris la studii la Institutul Național de Studiere a Limbilor și Civilizațiilor Orientale din Paris, specialitatea limbă ucraineană, pe care o cunoaște, tatăl său fiind de naționalitate ucraineană. După câteva luni, când rezervele de bani s-au epuizat, iar căutările unui loc de muncă nu a dat rezultate, pașii l-au dus la platforma. A început banal, ca alte sute de moldoveni, prin a frecventa magazinele de construcții, unde patronii angajau la munca pe șantiere. Astfel în câteva săptămâni, și-a încheiat propria echipă de zidari. "Domnea o democrație adevărată", își amintește Vitalie. "Eu fiind șeful care cunoștea limba dar nu cunoștea meseria, pe teren îndeplineam muncile cele mai necalificate. În acest domeniu se câștigă bine, dar nu este o activitate stabilă."

La prima ocazie care s-a ivit de a schimba locul de muncă, nu a ezitat să o facă. Hazardul a vrut ca proprietarul

Vitalie (dreapta) și angajații săi

unui mic apartament pe care tocmai îl închiriasse, să fie contabilul unei rețele de restaurante cu specific italian din Paris. Perspectiva unui contract de muncă legal și masa asigurată i-au facilitat decizia.

De la chelner la administrator de restaurant – asta a fost calea parcursă în cinci ani de Vittorio, cum l-a "botezat" patronul italian. "Este o muncă complicată, plină de responsabilități, cu un orar stupid, de dimineață până noaptea târziu, cu o pauză între orele 15.00 și 18.00. Dar la cămașă alba, cu zâmbetul pe buze și în contact permanent cu oamenii", spune, zâmbind, Victor.

În 2009, unul din restaurantele din rețea a fost scos la vânzare. Astfel s-a ivit oportunitatea începerii unei afaceri

Vitalie în fața restaurantului său

proprii. Din economii, împrumuturi de la prieteni și un credit bancar, a reușit să încheie un contract de franciză.

"Nu a fost un risc foarte mare", ne povestește Vitalie, adăugând: „Cunosc domeniul, aveam deja experiența necesară în gestionarea unui restaurant asemănător, am păstrat specificul restaurantului, condițiile stricte ale unui contract de franciză sunt foarte clare în acest sens. Și personalul este cu experiență, printre cei angajați fiind și câțiva studenți români și moldoveni, care vorbesc limba franceza, engleză, italiană sau rusă. Schimbarea patronului nu a afectat activitatea restaurantului, clienții cei mai fideli au rămas locuitorii cartierului, dar și turiști străini”, spune patronul moldovean.

Situat la numai câteva minute de Turnul Eiffel, turiștii sunt ademeniți de acest local, dotat cu o sală spațioasă și luminoasă, cu un decor plăcut și o ofertă culinară variată. O categorie aparte sunt clienții care provin din spațiul ex-sovie-

tic. Pentru ei, Vitalie a reușit să diversifice activitatea restaurantului. "Sala cea mică a restaurantului poate fi rezervată pentru diverse ocazii și evenimente, cum ar fi zilele de naștere, întâlniri, reuniuni. Concetățenii noștri însă sunt mai mult interesați în petrecerea nunților și cununiilor. Recent, aici a fost organizată o nuntă moldovenească, cu muzică populară, cu bucate tradiționale, pregătite de două gospodine, cu o ambianță tipică moldovenească.

La numai un an de activitate, despre profit nici nu poate fi vorba, dar, totuși, patronul Vitalie Banuh a reușit să mențină cifra de afaceri la același nivel ca până la criză și să activeze cu toate cheltuielile achitate. Mai greu a fost la început, când a simțit pe propria piele birocrăția franceză. Legislația franceză e dură, dar e stabilă, fapt ce permite o activitate de durată. E și flexibilă în același timp, se acționează după principiul dacă nu este interzis, e permis. Este de dorit ca la început afacerea să fie monitorizată prin intermediul unor specialiști, cum ar fi cabinetele de contabilitate și audit. Așa pot fi evitate problemele sau măcar pot fi anticipate la timp.

"Sfatul meu pentru moldoveni e să aibă curaj, să realizeze că suntem destul de capabili ca să reușim. Le recomand celor care doresc să-și deschidă o afacere peste hotare: calculați, calculați și iar calculați! Nu ezitați să apelați la ajutorul specialiștilor de pe loc în domeniul în care doriți să activați. Înainte de începerea unei afaceri, studiați minuțios activitatea anterioară sau prognozele pe viitor pentru că deseori se economisește la acest capitol, iar prețul plătit este foarte mare mai târziu", conchide Vitalie.

Deși nu activează după specialitate, nu regretă că s-a stabilit în Franța. A cunoscut o altă lume, alte perspective. În general munca peste hotare disciplinează omul, îl face mai responsabil față de angajamentele luate. La întrebarea dacă își dorește să rămână peste hotare, încă nu a găsit un răspuns. Dar viitorul copiilor săi îl vede aici, la sigur.

VIOLETA GRIȚCAN,
Paris

Imigrarea în Italia – cum, unde, când...

“Imigrare cum, unde, când” - așa se numește ghidul imigrantului în Italia care poate fi folosit în rezolvarea problemelor zilnice: de la contractul de muncă până la deschiderea unui cont în bancă ș.a.m.d. Cartea poate fi gătită și-n limba română pe site-ul guvernului italian. Vă propunem câteva crâmpie din acest ghid.

FRONTIERA

Ce se întâmplă la frontiera italiană? Străinii sunt supuși controlului vamal, valutar și sanitar. După aceasta autoritățile de frontieră trec în pașaport data și locul de tranzit.

Cui i se poate interzice intrarea în Italia? În primul rând, străinilor care se prezintă la frontieră și nu îndeplinesc condițiile de intrare. Străinii care au intrat în Italia fără a trece controlul la frontieră, dar care au fost „prinși” la intrare sau deja pe teritoriul italian. Și străinii care au fost admiși temporar în Italia pe motive de ajutor de protecție umanitară, pot fi expulzați și însoțiți la frontieră.

VIZELE

Cine are nevoie de viză? Toți cetățenii considerați străini: cetățenii extracomunitari; cetățenii fără cetățenie sau fără patrie.

Cum pot motiva solicitarea vizei de intra-

re în Italia? Argumente în favoarea eliberării vizei: adopție, afaceri, tratamente medicale, motive diplomatice, familiale, întreceri sportive, invitație, muncă subordonată, muncă sezonieră, activitate pe cont propriu, misiune, motive religioase, reîntrire, rezidență, reîntregire familiei, studiu, tranzit, turism.

PERMISELE DE ȘEDERE

Ce este permisul de ședere? Este o autorizație eliberată de Chestor care oferă străinului dreptul de ședere pe teritoriul statului. Poate avea o durată variabilă.

Unde și când pot cere permisul de ședere? Permisul de ședere trebuie cerut în mod obligatoriu, într-o perioadă de opt zile lucrătoare din momentul intrării pe teritoriul italian sau al intrării în unul din statele Schengen (în afara cazurilor de intrare și ședere în Italia pe motiv de vizită, afaceri, turism și studiu pe o perioadă de cel mult 3 luni, cazuri în care este de ajuns

să se facă o declarație de prezență la frontieră sau la Chestorul provinciei în care vă aflați):

- la Oficiile poștale indicate pentru expediere, folosind kit-ul corespunzător, disponibil în oficiile poștale și ghișeele patronatelor și primăriilor;
- direct Chestorului din provincia în care vă aflați în următoarele cazuri: azil politic (cerere și eliberare); cure sanitare; întreceri sportive; integrare de minori; minori; protecție umanitară; cerere de statut de apatrid (eliberare); vacanță-muncă; motive de familie în cazul căsătoriei unui cetățean străin cu un cetățean italian; carte de ședere pentru rude străine a unui cetățean italian sau UE.

CARTEA DE ȘEDERE CE

Ce anume este cartea de ședere CE?

Este un document care autorizează șederea pentru o perioadă nelimitată în Italia.

Ce condiții trebuie să îndeplinească pentru a obține cartea de ședere CE?

Poți obține cartea de ședere CE dacă: ești un cetățean străin care se află în Italia de cel puțin 5 ani și ai un permis de ședere în curs de valabilitate (cu excepția permiselor pe motiv de studiu, pregătire profesională, azil, protecție temporară, motive umanitare); dacă ești un cetățean străin, soț/soție, fiu minor sau părinte, care trăiește cu un cetățean italian sau cetățean al unui stat UE cu rezidență în Italia; ești

un cetățean străin: soț/soție; fiu minor chiar și al celuilalt soț, și chiar născut în afara căsătoriei, necăsătorit, cu condiția ca celălalt părinte să fi dat acordul său; fiu major întreținut în cazul în care nu poate să-și asigure satisfacerea nevoilor esențiale ale vieții din cauza stării de sănătate; părinte întreținut care nu are un ajutor adecvat din partea familiei în țara de origine sau de proveniență, a unui cetățean străin deja titular al unei cărți de ședere UE, cu condiția de a putea demonstra că are un venit suficient pentru a te întreține; trecerea unui test de cunoașterea limbii italiene.

CUMPĂRAREA UNEI LOCUINȚE

Pot cumpăra o casă? Cetățenii străini cu un permis de ședere pentru muncă sau motive de familie sau carte de ședere CE pot cumpăra imobile în aceleași condiții ca și cetățenii italieni. Ceilalți, în schimb, pot cumpăra o casă numai dacă există un acord particular între țara de origine și Italia. În cazul cumpărării unei case sunt înlesniri privind impozitele.

Ce documente trebuie să semnez pentru cumpărarea unei case?

- Propunerea de cumpărare, cu care se blochează prețul tocmit și se semnează o propunere irevocabilă de cumpărare, vărsând un acout;
- Promiterea de vânzare sau compromisul, este un contract preliminar care angajează părțile să stipuleze actul notarial (contractul de vânzare-cumpărare), fixând data, dacă nu este posibilă stipularea imediată a contractului. Cu ocazia semnării compromisului se obișnuiește, dar nu este obligatoriu, vărsarea unui acout din prețul cerut pentru imobil;
- Actul public de vânzare, contractul de vânzare-cumpărare are ca scop transferarea proprietății, se stipulează în fața notarului (actul notarial), în prezența vânzătorului și cumpărătorului și este redactat în formă publică.

CE ESTE UN CREDIT IPOTECAR

Dacă nu ai la dispoziție toată suma de bani pentru cumpărarea casei poți să ceri un împrumut la bancă cerând deschiderea unui credit ipotecar. Banca, ca să aibă garanția creditului dat, pune pe imobilul

cumpărat o restricție (ipoteca). Banca, pentru a avea siguranța restituirii sumei de bani împrumutată, va cere ca locuința cumpărată să fie ipotecată (ipoteca). Dacă veniturile nu sunt suficiente pentru a plăti rata împrumutului banca cere o garanție (fideiussione) de la o a treia persoană sau societate care se angajează să garanteze personal cu bunurile proprii pentru restituirea debitului tău. Ipoteca este o modalitate care permite băncii, în cazul în care nu sunt plătite ratele împrumutului, să preia locuința și să o vândă pentru a recupera banii avansați.

Cum procedez dacă merg să locuiesc cu o altă familie?

Prima persoană scrisă în statutul de familie care te găzduiește, trebuie să te însoțească la Biroul de Schimbare a Rezidenței pentru a prezenta cererea de înscriere de rezidență.

Care sunt termenii de înregistrare și de schimbare a rezidenței?

Cetățenii străini trebuie să ceară înscrierea în registrul Stării Civile în 90 de zile de la intrarea lor în Italia. Cetățenii străini care cer o schimbare a rezidenței, trebuie să o facă în 20 de zile de la transferarea lor.

Care sunt documentele care trebuie prezentate?

Informațiile despre toate aceste acte, dar și despre cum să obții cetățenia italiană, ce oferă spațiul Shengen și despre piața muncii în Italia (legi și drepturi) le puteți găsi în ghidul pentru integrarea în Italia, pe site-ul guvernului Italian www.governo.it sau pe site-ul www.pro-diaspora.com În acest ghid sunt incluse informații atât pentru cei care sunt deja în Italia, cât și pentru cei care vin din afara spațiului italian.

LILIANA PAVEL,
TATIANA NOGAILĂC

PUBLICITATE

BILUXTRANS

La comandă autocar - microbuz

Moldova

Italia **Austria**

Cehia **Elveția**

Transportarea pasagerilor, coletelor, automobilelor

Italia /+39/

389099	3608	Milan
389099	3662	Roma
389099	3646	Torino
389099	3833	Bolonia
389099	3583	Verona
389099	3725	Monza, Dezenzano
389099	3750	Mestre, Vicenza, Jesolo
320491	8484	Elba, Piombino
389999	0262	Viaregio
329367	9050	Parma, Mantova
327056	1002	Lido di Veneția, Casavio

Moldova /+37322/

282445	Oficiu
282447	Oficiu
068041111	Oficiu
282446	Depozit
068034444	Depozit
282448	Fax

Austria /+43/

6769330838	Wiena
------------	-------

Igor & Nicolae & Sandu

Înalt Preasfințitul Mitropolitul Iosif: „Copii și tineri sunt cei care vor fi mâine stâlpii bisericii lui Hristos”

În anul 1999 s-a format Asociația tinerilor din Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale (NEPSIS). În zece ani s-au înființat eparhiile Italiei și Spaniei și Portugaliei, drept pentru care NEPSIS s-a transformat într-o federație formată din NEPSIS Arhiepiscopie, NEPSIS Italia și NEPSIS Spania și Portugalia. În cadrul NEPSIS Arhiepiscopie există deja filiale în Franța, Belgia, Irlanda și Marea Britanie.

Inalt Preasfințitul Mitropolitul Iosif Pop care a inițiat această fraternitate ne-a spus că biserica se ocupă și de copii și tineri, cei care vor fi mâine stâlpii Bisericii lui Hristos.

„Neptic înseamnă veghetor duhovnicește, cel care veghează duhovnicește, cu sufletul treaz la cele duhovnicești. De aceea am ales împreună cu tinerii acest nume, tocmai pentru a-i îndemna pe tineri să-și țină sufletul treaz la cuvântul lui Hristos, la Evanghelia Sa. Aș spune că rolul tinerilor creștini este de a ține și în ei înșiși și în alții aprins focul credinței și al harului primit la Botez. În acest cadru al fraternității NEPSIS din Mitropolia noastră încercăm să trăim în mod

particular cu tinerii cuvântul Evangheliei, să îl cunoaștem mai bine, să cunoaștem Biserica lui Hristos și istoria ei bimilenară și nu în ultimul rând să fie un cadru în care tinerii să se cunoască mai bine sau pur și simplu să facă cunoștință unii cu alții ca având aceeași credință mântuitoare”, susține Preasfințitul.

Federația NEPSIS îl are ca protector și ajutorător pe Sfântul Neagoe Basarab. Mitropolitul Iosif afirmă că avem multe de învățat de la înaintașii noștri, dar cu atât mai mult atunci când sunt și oameni sfinți așa cum este Sfântul domn Neagoe Basarab, care a fost domn al Țării Românești și ctitor de biserici și mănăstiri. „El a avut și cuvânt ca nimeni altul în acea vreme către fiul său și

implicit, peste secole, către toți tinerii neamului nostru. Sfântul domnitor Neagoe Basarab este acum ocrotitorul nostru al tuturor românilor: moldoveni, transilvaneni, munteni. Pe oamenii din toată Basarabia și Republica Moldova îi văd ca pe frații mei, români! Vreau să fiu și sunt una cu ei, chiar dacă vremurile ne-au făcut să trăim despărțiți. Iată că de foarte multe ori în afara țărilor noastre românii sunt una în comunități, cei de dincoace și cei de dincolo de Prut”, afirmă Mitropolitul.

La Fraternitatea NEPSIS poate adera orice tânăr creștin, nu doar românii. De asemenea sunt organizate grupuri de educație creștină pentru copii - NEPSIS Junior.

Pentru mai multe informații și întrebări puteți scrie la e-mailul: nepsis@mitropolia.eu.

Pentru aderare și participare folosiți linkurile:

<http://fr.groups.yahoo.com/group/nepsis/>
http://groups.yahoo.com/group/nepsis_uk/

Lista de BISERICI ORTODOXE o găsiți pe <http://www.mitropolia.eu/>

SERAFIM FLOREA,
Londra

Sărbătoarea focului la Valencia

9,5 mln. de euro plus munca depusă timp de un an, pentru ca într-un final să fie transformate în 7200 tone de cenușă. Așa sunt las Fiestas de las Fallas (Sărbătoarea Focului), cea mai importantă sărbătoare din Valencia, regiune din Spania, unde își au reședința peste 600 de concetățeni de-ai noștri.

În perioada 15-19 martie, sute de mii de turiști s-au reunit în Valencia pentru a admira îndeaproape cele 760 de figuri gigantice ce reprezintă critica, satira socială și politică, printre care s-au găsit Zapatero, Putin, Merkel sau scenete reprezentând criza economică, gripa A(H1N1), primul transplant de față din Spania etc.

Pe primul loc s-a clasificat figura cu titlul "Rumbo al paraiso", ce reprezintă lupta între bine și rău și a costat 300.000 de euro. În anul curent a fost construită cea mai mare figură construită vreodată cu o înălțime de 27 de metri, echivalentul unui

bloc de apartamente cu nouă etaje. Toate aceste sculpturi sunt construite în cinstea lui San José (Sfântul Iosif), ocrotitorul lemnarilor, și sunt sortite să fie devorate de flăcări, semnificația căruia este de a aduce purificarea, de a distruge toate cele rele și de a spune un "Bun venit!" primăverii.

La acest eveniment au fost antrenați 400 de pompieri și 1000 de operatori ai serviciului de salubritate, datorită cărora sărbătoarea a avut loc fără incidente și orașul s-a trezit dimineața fără urmă de cenușă.

MARCEL MACARIE, Valencia

Foto: inesthostelsvalencia.com, mundocenterfiles.wordpress.com

UN MESAJ PENTRU TINE

➡ Vrei să transmiți un mesaj sau o felicitare rudelor, prietenilor sau cunoscuților plecate peste hotare sau rămase acasă?

Nu ezita să ne scrii la adresa electronică

info@pro-diaspora.com

Mesajul tău va fi publicat în ediția următoare a revistei „Pro Diaspora”!

MICA PUBLICITATE

➡ Dorești să vinzi o casă, un automobil sau un computer?

➡ Cauți sau oferi un loc de muncă în Uniunea Europeană sau R. Moldova?

➡ Oferi servicii și îți cauți clienți?

Revista „Pro Diaspora” îți oferă posibilitatea să publici gratuit anunțuri de mica publicitate (maximum 30 de cuvinte).

Trimite anunțul tău la adresa electronică

info@pro-diaspora.com

iar noi îl vom publica în ediția următoare a revistei „Pro Diaspora”!

APEL

Biserica s. Colibași, r. Cahul

Ajută să reparăm Casa Domnului!

(acoperișul, interiorul, ferestrele, încălzirea cu gaze naturale)

Relații la tel.: +447703016947

Transferul se face în EURO pe cont deschis și transparent contabilizat

BISERICA ORTODOXĂ COLIBAȘI

IBAN: GB71 CPBK 0802 1168 0143 55

Diaspora are nevoie de o Agenție de Stat pentru protecția migranților

Datele statistice vorbesc despre 280 de mii și un milion de moldoveni care au luat calea străinătăților. Oricare ar fi cifra este evident că migrația e un fenomen de masă. În aceste condiții, recunoașterea oficială a fenomenului trebuie să constituie o prioritate a guvernării de la Chișinău.

Text de **DORIN DUȘCIAC**,
Doctor în Fizică, inginer-cercetător la
Comisariatul pentru Energia Atomică
și Energiile Alternative, Paris

În campania electorală pentru alegerile din 29 iulie 2009, una dintre propunerile înaintate de către PLDM s-a referit în mod expres la crearea unei Agenții de Stat pentru protecția migranților moldoveni. Acum, în condiții de criză, această problemă este și mai arzătoare.

Crearea unei asemenea structuri guvernamentale ar fi un lucru salutar, sarcina primordială a noii Agenții fiind recunoașterea și protejarea cetățenilor plecați peste hotare, cât a familiilor lor rămase acasă. Este adevărat există ambasade, însă competențele acestora sunt, în condițiile actuale, incomplete și inadecvate. În toate țările ambasadele R. Moldova sunt situate în capitale, ceea ce nu coincide neapărat cu locațiile unde se află cei mai mulți

moldoveni. De exemplu, în Italia există ambasada la Roma și consulat la Bologna, în vreme ce cele mai mari concentrații de moldoveni se află la Padova și în împrejurimile acestui oraș. În alte țări cu comunități importante de moldoveni nici nu există ambasade (de exemplu, Canada, Irlanda etc.). Misiunile diplomatice, prin menirea lor, au programe de activitate incomplete privind populația emigrată și acest lucru din simplu motiv că sarcinile primordiale ale lor țin de activitatea diplomatică de nivel înalt, de stabilire a relațiilor de prietenie și cooperare bilaterală între state.

Bineînțeles, o viitoare Agenție de Stat pentru protecția migranților moldoveni nu ar trebui să intre într-o competiție nesănătoasă cu ambasadele, pentru a „cucerii inimile moldovenilor” – în țările în care

Foto: Inordedairfr

acestea există, activitatea Agenției trebuie să fie organizată în strânsă colaborare cu structurile care depind de Ministerul Afacerilor Externe al R. Moldova. Astfel, anumite funcții îndeplinite de către secțiile consulare ale ambasadelor (stare civilă, emiterea actelor etc.) vor putea fi preluate la nivel local de către structurile Agenției. Misiunile care vor sta în sarcina unei viitoare Agenții trebuie să reflecte în primul rând o serie de necesități cu care se confruntă comunitatea moldovenilor emigrați în toate colțurile lumii. Pentru a ști foarte bine ce anume este de făcut, în mod cert este necesară căutarea unor răspunsuri la întrebările: câți anume sunt acești moldoveni plecați, cine sunt oamenii aceștia, despre cine este vorba și pe cine de fapt vom încerca să protejăm. Ei bine, pentru

crearea unor puncte de reper, a unor referințe în privința „diasporei moldovenești”, una dintre primele sarcini ale Agenției ar fi cea de realizare a unui recensământ al migranților.

Este bine cunoscut faptul că un număr important de moldoveni aflați în țările Uniunii Europene sau în Federația Rusă se află într-o situație de clandestinitate sau de semi-legalitate, suportând toate consecințele negative ale acestei lipse de statut legal. În aceste condiții, viitoarea Agenție ar putea iniția o acțiune concentrată în favoarea acestor clandestini, care să aibă drept scop legalizarea unui număr cât mai mare în țările în care sunt stabiliți. La baza unei astfel de politici trebuie afirmată în mod foarte clar dorința emigranților moldoveni de a se integra în societățile țărilor-gazdă, dar de a-și păstra

în același timp identitatea culturală proprie. Astfel va fi posibilă ieșirea comunităților de moldoveni din izolarea culturală în care cei mai mulți dintre ei se află acum.

Totodată, Agenția își poate propune ca scop organizarea procesului electoral în străinătate, prin deschiderea birourilor de vot în localitățile cu comunități importante de moldoveni. Bazându-se pe rezultatele recensământului, Agenția poate să contribuie și la crearea unui for intelectual cu participarea cetățenilor moldoveni emigrați. Pe plan intern, adică pe teritoriul R. Moldova, scopul primordial al Agenției ar fi combaterea eficientă a efectelor dezastruoase ale plecării masive peste hotare a unei părți din populația activă a țării. Aici este vorba în primul rând despre lupta împotriva abandonării frecvente a copiilor după plecarea părinților lor peste hotare. Agenția ar putea promova prin toate mijloacele posibile implicarea activă a sectorului asociativ de specialitate în procesul de inserție socială a acestor copii lăsați în voia sorții. Am expus mai sus câteva idei și gânduri proprii referitor la necesitatea și funcționarea practică a Agenției pentru protecția moldovenilor emigrați. Sunt conștienți că este loc de mai bine și aș vrea foarte mult ca acest articol să fie un început al unui adevărat proiect, care să fie creat prin contribuția moldovenilor interesați de o astfel de inițiativă. Va urma o prezentare a proiectului către Guvernul R. Moldova.

Dacă ai vreun comentariu, vreo idee, vreo sugestie la acest subiect, scrie un mesaj la adresa: iniiativa_emigrantilor@yahoo.com.

Să încercăm împreună să ne facem auzită vocea și doleanțele noastre!

Foto: amdg.ie

PUBLICITATE

ITALIA-MOLDOVA-ITALIA TRANSPORT DE PASAGERI ȘI COLETE

MOLDOVA oficiu: 63-77-84
str. Decebal, 1, GSM: 0 69 712 145

ITALIA
(0039) 3889316409 Bolzano, Trento,
Bresanone, Cavaleze, Mezzocorona,
Cles, Andalo, Pergine.

(0039) 3406242447 Roverto, Alla,
Riva de Igardo, Arco, Molcezeze,
Torbole, More, Aldeno.

(0039) 3394950412 Sotomarinno,
Chiozia, Trevizo, Bassano.

ROMÂNIA (0040) 754670689

MOLDOVA
str. Decebal, 1, 63-77-84
GSM: 079 997 099

ITALIA
BOLZANO, TRENTO 3285863480
San-Michele, Mezzocorona,
Mezzolombardo, Cles, Tione, Merano,
Laces, Giornta, Bresanone, Pergine,
Caldonate
ROVERETO 3290293167
Riva-del-Garda, Caleario, Volano, Arco
BELUNO, FELTRE 3262410660
Lorentago, Cortina, Pieve-de-Gadore,
Forno-Dizoldo, Santo Stefano,
Sedico, San Martino, Castrozza
SANDONA-DE-PIAVE, TREVISO 3262410660
Portogruaro, Fosalto, Stretti, Ezolo

ROMÂNIA (0040) 744401134

Nicolai Lilin, scriitorul din Bender

Un tânăr rus de 30 de ani din Bender vine în Italia în 2003. Se căsătorește cu o italiancă. Bun specialist în tatuaje, își deschide la nordul Italiei în provincia Cuneo un cabinet de tatuaje. Fiind tatuajul una din nebuniile foarte la modă în Occident, are succes.

1 Dar nu se oprește aici. Așa cum simte cu putere diferența dintre estul pe care l-a lăsat și vestul care l-a adoptat, se apucă să scrie despre această diferență și despre propriile experiențe în est. Direct în italiană, nepăsător de stil și greșeli de exprimare. În rezultat, apare primul său roman, care imediat are un succes răsunător.

E vorba de Nicolai Lilin. Romanul său „Educazione siberiana”, apărut la prestigioasa editură Einaudi și devenit cazul literar al anului 2009, vorbește despre un Bender (Tighina) și o Transnistrie despre care noi nu am fi bănuț niciodată că există. O comunitate criminală din Siberia, „urka”, care încă de pe timpul țarilor jefuia convoaiele și era certată cu legea, este deportată de regimul

stalinist în Transnistria. Sunt criminali, da, dar și ortodocși de rit vechi, dar și în stare să respecte bătrânii, femeile și infirmii. Nu au respect doar față de stat și slujitorii acestuia pe care consideră că nu e un păcat să-i uci. Lilin creează în romanul său o adevărată legendă a acestor urka, criminali „onești”, care se tatuau pentru a transmite în felul acesta mesaje existențiale, care îi considerau pe infirmi „trimiși ai lui Dumnezeu”. Urka însă dispar în grabă, înlăturați de criminali care nu au nicio regulă morală.

Eroul romanului e Lilin însuși, poreclit „Colimă”, un adolescent care se naște din părinți urka. Mediul său e un grup de băieți care participă la diverse bătăi și atacă posturile de poliție cu cocktail-uri Molotov. Pot fi uciși chiar de ai lor, de urka mai vârstnici,

pentru că au vorbit cu un polițist sau au pus mâna pe o armă... Într-un interviu, întrebând cum de a supraviețuit în acel mediu și apoi în doi ani de război în Cecenia, Lilin a răspuns că numai datorită bătrânilor pe care i-a ascultat întotdeauna cu un respect supranatural, ca pe niște divinități.

„Educație siberiană” a avut un succes imediat, cu peste 50.000 de exemplare vândute, cu traducerea în multe limbi străine și propunerea, din partea studioului Cattleya și regizorului Gabriele Salvatores, de realizare a unui film pe baza cărții. Autorul s-a produs într-o serie de interviuri la radio și televiziune, a făcut diferite întâlniri cu cititorii. Secretul succesului cărții ar fi necunoscuta exotica a estului și asemănarea eroilor ei cu mafia italiană.

Esecuzioni sommarie. Violenze di ogni tipo. Gli orrori commessi dai russi in Cecenia raccontati nel secondo romanzo dell'autore di "Educazione siberiana"

DI NICOLA LILIN
FOTO DI SERGEY MAXIMEDIN

Esecuzioni sommarie.
Violenze di ogni tipo.
Gli orrori commessi
dai russi in Cecenia
raccontati nel secondo
romanzo dell'autore di
"Educazione siberiana"

DI NICOLA LILIN
FOTO DI SERGEY MAXIMESHIN

DE NIKOLAI LILIN
FOTO DE SERGEY MAXIMED-ISHA

[illegible]

Militeri del
Reggimento 101
dell'Esercito russo,
integrati nella brigata
Makhovskiy, in
base. Mosca, 1999

CECCHINO A GROZNY

CELEBRANDO IL CINQUENTENARIO
 Il regista che pubblicò le sue prime pagine a "brutto da Camera", è ora il più famoso film di Nikita Mikhalkov, il più votato nei sondaggi. L'anno ha 30 anni, il suo in "Immortali", Repubblica soccorritrice della Russia, "Accademia delle arti del governo", mosca, il suo un film di tempo che si fa sempre più breve, "La vita è un sogno", "L'educazione estetica", del 2000.

È stato tradotto in italiano, e ora, è stato trasformato in un film con la regia di Gabriele Salvatores, è prodotto da Mediaset.

"Cafarelli l'ha fatto" è uno striscio di memoria, 1926 pagine. La storia è quella di un giovane russo (Lillo Steinhilber, amico di un mio amico) in un reparto di tuberculosi. Siamo all'epoca della guerra di Corea. Lillo (il film) è un medico, Nikolai si fa eccitare. È un film di un'epoca, accadrà più tardi, dopo la fine del regime, e forse più che una firma di colpo vigor le immagini, è del californiano: sboccia una natura che fa della vita di ogni ora

a, dopo un intervento della nostra amministrazione, si era una macchina, in grado di passare da un crano nudo intorno a parecchi metri di terreno. L'azienda, con il suo mezzo, aveva fatto un lavoro che prima veniva fatto a fatica, e adesso, invece, proprio con facilità. Il risultato, e adesso, invece, proprio con facilità, era stato ottenuto. Il risultato, e adesso, invece, proprio con facilità, era stato ottenuto. Il risultato, e adesso, invece, proprio con facilità, era stato ottenuto.

Recent, a apărut la editura Einaudi și a doua carte a lui Nicolai Lilin, „În cădere liberă” („Caduta libera”). Aceasta e un roman cu caracter autobiografic care vorbește de cei doi ani petrecuți de autor în infernul celui de-al doilea război cecen. Sunt zugrăvite cu lux de amănunte atrocitățile comise de armata rusă în Cecenia, violențe de tot felul, execuții sumare. Eroul romanului, același Colimă este trăgător de elită și face parte dintr-o unitate specială de sabotori care acționează în spatele frontului inamicului. Prizonieri torturați, sate distruse, un bătrân care iese înaintea coloanei de mașini cu o pușcă de vânătoare în mână, nu se ferește, pune pușca la ochi, soldații deschid focul din mitraliere, iar autorul se oprește asupra amănuntelor: bucăți de haine și carne care sar din bătrân, medaliile de veteran al Marelui Război pentru Apărarea Patriei care i se văd pe haina însângerată în colbul drumului... Lilin povestește și despre sine însuși, cum îl ia în vizorul armei pe dușman, iar luneta îl apropie în așa fel că observă chiar și micile amănunte (asta e blond, aia e

o fată, i se văd cărlionții...), iar mai apoi apasă pe trăgaci. Acest tânăr scriitor a suscitât interesul italienilor. Despre „Caduta liberă” s-au scris articole în cele mai mari cotidiane și săptămânale italiene. „L'Espresso” a publicat un fragment de roman. A generat polemici. De exemplu, în articolul său din „La Repubblica” din 1 aprilie 2010 („Războiul blestemat al soldatului Lilin”) jurnalistul Guido Rampoldi îi reproșează lui Lilin că descrie războiul îndreptățindu-i pe toți: și pe cei care au împușcat ca să se apere, și pe cei care au comis grave și gratuite atrocități. Am fost toți târâți de curent, zicea Lilin în carte, la care Rampoldi pariază că a existat, totuși, o Rusie care a mers contra curentului, Rusia Annei Politkovskaia, care a denunțat crimele, care nu s-a temut să ceară socoteală politicianilor pentru crasa lor amoralitate. În „La Repubblica” din 7 aprilie N. Lilin îi dă replica lui G. Rampoldi cu un articol mare și plin de patos, „Cum să povestești oroarea războiului”. Zice Lilin: „...și la război există – ori ar trebui să existe – o morală. Ar trebui. Cartea mea, care

este fără îndoială plină de cruzime, vrea să demonstreze cum, pentru mulți, morala la război este imposibilă... Am încercat să descriu cum eu însumi, în acele circumstanțe, mi-am pierdut omenia... Unii înnebuneau, alții mureau pur și simplu. Adevărul e că era imposibil să te afli în prima linie și concomitent să rămâi om. Omorurile pe care le comiți zi de zi te anihilează. Iar a descrie aceste excesive atrocități a fost modul cu care eu am vrut să-l silesc pe cititor să coboare în infern și să se convingă că acesta există cu adevărat..." A-i trimite pe sărmanii soldați pe front să ucidă și să moară fără glorie, iar mai apoi să vrei să mai și protestezi contra războiului ori să manifestezi o morală impecabilă? După părerea lui Lilin, nu e just să ceri atât.

De la Rusia însă scriitorul cere și nu puțin. A criticat cu duritate fostul regim comunist. A zis că evită să vorbească în rusă pentru că această limbă îi reamintește cât a avut de suferit. A zis că a renunțat în mod deliberat la pașapoartele transnistrian, moldovenesc și rusesc. Este cetățean al Italiei și iubeste Italia.

Admirabil, acest Lilin.

VICTOR DRUȚĂ,
Roma

AFLĂ INFORMAȚII despre orașul sau satul tău! DESPRE ORAȘUL SAU SATUL TĂU!

Ziarul „SP”

Știri din mun. Bălți
și din raioanele din nordul R. Moldova

Accesează: www.gazeta-sp.info

Ziarul „OBSERVATORUL DE NORD”

Știri din Soroca și Florești

Accesează: www.odn.info.md

Ziarul „CUVÂNTUL”

Știri din Rezina, Șoldănești,
Telenești și Orhei

Accesează: www.cuvantul.md

Agencia de știri „DECA-PRESS”

Știri fierbinți din provincie
și din Chișinău

Accesează: www.deca.md

Ziarul „UNGHIUL”

Știri din Ungheni

Accesează: www.unghiul.com

Ziarul „JURNAL DE CHIȘINĂU”

Știri din capitală, investigații
jurnalistice și reportaje din
provincie

Accesează: www.ziarjurnal.md

Ziarul „Cuvântul Liber”

Știri din Leova, Cantemir și Cahul

Accesează: www.cuvantulliber.md

Ziarul „ECOUL NOSTRU”

Știri din Sângerei și Telenești

Accesează: www.ecoul.md

Ziarul „EST CURIER”

Știri din Criuleni și Dubăsari

Accesează: www.estcurier.api.md

Ziarul „NOVAIA GAZETA”

Știri din Transnistria

Accesează: www.novaiagazeta.da.ru

Ziarul „ZIARUL DE GARDĂ”

Știri din Chișinău și provincie
despre corupție, drepturile
omului, politică etc.

Accesează: www.zdg.md

Revista „NATURA”

Știri despre ecologie,
turism și cultură

Accesează: www.natura.md

Ziarul „BUSINESS INFO”

Știri din Cimișlia, Basarabeasca
și Hâncești

Accesează: www.businessinfo.md

Citește ziarele
membre
ale Asociației
Presei
Independente (API)

www.api.md

AFLĂ INFORMAȚII la zi despre evenimentele social-politice din R. Moldova!

AFLĂ INFORMAȚII la zi despre evenimentele social-politice din R. Moldova!

Publicitate în revista

Pro diaspora

Eficient și Avantajos!

„Pro Diaspora” – prima revistă (ediție coloră)
despre și pentru migrații
din Republica Moldova

Cine sunt cititorii noștri?
Cetățenii R. Moldova aflați peste hotare, în
special în țările din Uniunea Europeană,
la muncă și studii și familiile lor din R.
Moldova.

Avantajele colaborării cu „Pro Diaspora”:

- Tiraj lunar de 10.000 de exemplare;
- Circa 40.000 de cititori timp de o lună;
- Distribuie în orașele din Marea Britanie, Italia, Portugalia, Spania, Franța, Grecia și Belgia, dar și-n R. Moldova;
- Versiunea on-line a revistei, inclusiv și publicitatea dvs.,

poate fi accesată la www.pro-diaspora.md
și www.pro-diaspora.com
- Prețuri avantajoase la publicitate!

Despre ce scrie „Pro Diaspora”?

În fiecare ediție puteți citi despre drepturile, capacitățile, comunitățile, remitențele, problemele și perspectivele moldovenilor din străinătate.

Pentru a plasa publicitate în revista „Pro Diaspora”
contactați AO Asociația Mediatică „Pro-Diaspora”

Adresa: str. Onisifor Ghibu 7/1, of.65,
mun. Chișinău, R. Moldova
Tel. : (+373 22) 58-86-21,
(+373 79) 112516, (+373 69) 112516

Persoană de contact:
FLOREA ȘTEFAN

E-mail: florestefan@pro-diaspora.com,
stefanfloreaymail.com

TEATRUL SATIRICUS

**MADE IN
MOLDOVA!**

**Spectacolul va avea loc
la 26 iunie la Paris
și la 27 iunie - la Londra**

Informații pentru rezervarea și procurarea biletelor:

Connexions Moldavie (Franța)

Președinte – Violeta Crișcan Tel.: +33672909012

Email: vigritcan@yahoo.fr web: <http://www.connexions-moldavie.fr>

COMUNISON RC (Marea Britanie)

Președinte – Serafim Florea Tel.: +447703016947

Email: info@comunison.net, web: floreaserafim@pro-diaspora.com

Bonjour!
Concert de zile mari în Franța!

**La 29 mai,
Natalia Barbu
și Gicu Cimbir
vor evolua
la Paris!**

Informații pentru rezervarea și procurarea
biletelor:

Connexions Moldavie (Franța)

Președinte – Violeta Crișcan

Tel.: +33672909012

Email: vigritcan@yahoo.fr

web: <http://www.connexions-moldavie.fr>

Natalia Barbu

Gicu Cimbir